

traditionē hoīm dīstūt. **A** q̄b̄ q̄tuor nos
cautos reddit vt nō circūferamini inqt oī
vento doctrine: z neq̄cia hoīm: in astutia / z
circūuentōe erroꝝ. **P**reter hec sunt alia
signa, vīz recessus iusticie. **H**ec fuit cā de/
structionis romanoꝝ / put deducit **Aug**.
libro de ciuitate dei. **D**estructionis studioꝝ
quā comitat penuria sapiētū. z hāc seq̄bať
destructio grecoꝝ. **P**relatio pueroꝝ ac iſ/
rātiū ac prauoꝝ. **E**t hec erit destructio lati
noꝝ. **P**lura alia sunt scripta in p̄phetis
de deiectione sacerdotalis honoris. **E**t q̄/
bus z p̄dictis sapiēs pōt cōcludere ruina z
tempaliū ecclesie de p̄inquo iminere. **E**t
forſan iuxta illud **Esaię**. **S**ubito dūz
nō sperat̄ veniet cōtritiō. **Q**uia p̄uerbioꝝ
i. scribit̄. **D**espeixistis oē cōciliū meū: z oēs
inreparationes meas neglexistis. **E**go autē
in interitu v̄ro ridebo / cū irruerit sup
repētina calamitas: q̄n veniet super vos tri
bulatio z angustia. **N**ec debem̄ reputare
hoc impossibile: q̄z n̄ris rēpib̄ vidim̄ ali
qua / que nup̄ erāt incredibilia. **E**t timēdū
est maiora eē in posteriorib̄. **I**mmo verisi
mile puto q̄ a multis annis nō fuerūt tot
maluoli / tanti corderebelles z animo ac/
cēsi / cōtra ecciam sicut his diebus. **V**idēt
enī q̄ d̄s cōuertit cor eoꝝ vt odireť popu
lū eius. z dolos faceret̄ in fuos eius. scilicet
in sacerdotes p̄s. cūiij. **Q**uos in longū con
pescere neq̄s valebim̄. nisi signis virtutis
manifestis ad beniuolētiā eos inclinaueri
mus. **N**ec multū p̄derit / vel forſan ad mo
dicū durabit vnio / nisi cesset̄ p̄missa signa.
que etiā fuerūt cā scismatis. z seq̄tur notabi
lis z magna moꝝ reformatio. **A**d h̄ enī
Re. pa. z d̄ni. de oīpotēs / miro quodā mō
cūctis pus inestimabili / vos diuersos q̄n
z aduersos / tāta multitudīne in vnū cōgre
gauit. **A**d vos tot̄ mūdus tanq̄s ad signū
ducens naufragātes ad portum / respicit.
Hoc ip̄a eccia inenarrabilib̄ lachrymis et
gemitib̄ / a qlibet vestrū q̄redo req̄rit **Job**
xxi. **Q**uis mibi tribuat vt sim sicut fui in
diebus adolescētie mee. q̄n oīpotēs erat me
cū: **T**unc enī oīpotēs erat secū. q̄z i p̄scis
p̄ribus nullū apparuit cōtradictiōis signū
Prestolat̄ etiā dies adolescētie sue. vt
morib̄ z doctrinis sanctorū patrū decorata
possit / vt ait b̄t̄s **Augu.** in sermone sup cā
tica / exēplo virginis credēdo verbū diuinū
cōcipere / z predicādo parere. rebelles quo
q̄ z cōtradictēs / vigore sue adolescētie i

ruinā detrudere. **H**oc significauit virga aa
ron. quādo domin̄ p̄cepit **Moyſi**. **Au**
meri. xvij. **D**efē inqt virgam aaron in ta
bernaculū. vt seruetur in signū rebellium
filioꝝ israel. **V**irga aaron florida / z fructi
fera q̄uis nō sarculo culta nec humefacta.
virginē concipientē z parientē q̄uis virū
non cognoscentē signat. que posita erat in
signū rebelliū. i. cōtradictentiū / z ruinam
Et hoc p̄pheta nūciauit domui dauid. vbi
thema. **N**unq̄d paz vobis est molestos eē
hoibus. i. cōtradictēs. q̄z molesti estis et
deo meo: p̄pter hoc dabit dominus ip̄se vo
bis signum. **F**init.

Sequitur declaratio **A**
tio compendiosa defectuum viroꝝ eccle/
siasticorum.

Horte d̄z mibi / eccia fūdata ē
sup firmā petrā / flauerūt v̄tī
iundauerūt flumia. n̄ est passa
ruinā. quō tu dicis reforma
tione indiget. **A**ut dicin qui
bus. **S**ed si in nullis eius p̄ribus eibero
genijs id est in eius statib̄ / vel in nullis p̄
tibus materialib̄ / siue fluentib̄ id est sin
gularib̄ suppositis hodie correctione z es
mendatione ecclesia indiget / queso vbi sūt
tūc precedentium patrū / sancte z rōnabi
les cōstitutiones / innūere / in eorū cōsilijs / vt
eplis papalib̄ tradite: quaz obseruantia
nūc oblita nedū expediuit olim / sed z maḡ
mō fidelib̄ saluberzima eēt z optima. **E**t
vt de pluribus taceaz z gradiorib̄.
C. i. **P**rior vbi ē q̄ eps bon̄ / z p̄bat̄ ope
z doctrīa / eligat̄ n̄ puer / n̄ hō carnal̄ / sp̄ia
liū ignarus. **C. ij.** **U**bi est. q̄ clerici in
duab̄ ciuitatib̄ / z ecclesijs / p̄bendas vel p̄
lationes nō hēant. **C. iij.** **U**bi q̄ p̄ sepultu
ra / p̄fessione / ordinatione / p̄mouione / nul
lo p̄textu vbi cūq̄ aliqd̄ exigat̄ aut detur
C. iij. **Q** null̄ p̄ncipū laicoꝝ / capellanū
hēat nisi ab episcopo datum in casu ab epi
scopo deponendum vel corrigendum.
C. v. **Q** nullus episcopus aut sacer
dos muneribus p̄cibus ac fauoribus per
sonarum acceptiōibus p̄moueat̄.
C. vi. **U**bi est / q̄ episcopi extra diocesim
non morentur. **C. viij.** **Q** non plures
q̄ sufficiant ordinentur. **C. viij.** **Q** epi
scopi z sacerdotes / spectaculis z ludis non
interſint / nec delectentur. **C. ix.** **Q** sa
cerdotes nihil fenozis. aut rustici ministes

Declaratio defectuum

rij exerceat. nec mercatores vatores aut negociatores fiant .x. **De** negocia casa pfe stiuis diebus et in ecclesijs non tractentur.

.xi. **Ubi** est hodie ne rectores ecclesiarum in suis strenui sint rebo/ et in ecclesiasticis remissi. aut plus ppria q̄ ecclesiastica iura p̄ curent. .xij. **De** non liceat dominis/ et p̄ latis/ observationibus supsticiosis gentili um attendere. nec diuinos cōsulere aut stellarū cursus respicere in agendis.

.xij. **Ubi** sunt sinodi p̄uinciales fm patrū cōstōnes semel vel bis in anno celebrade. .xiiij. **Ubi** q̄ nō liceat quēcumq̄ clericū vel ep̄m die dñico absentē esse. s̄ missaz solēnijs interesse ieiunū. .xv.

De clerici ad matutinū seu vesptinū officia nō venientes deponant. nisi ep̄o vel decano satisfacciant. .xvi. **De** nō liceat clericis antetertā horam prandere. .xvij.

De nullus sacerdotū a q̄nq̄gesima vsq̄ ad pasca/ carnes comedat. .xviij. **De** sacerdotes aduentum christi ieiunēt.

.xix. **De** clerici a subiectione non cessent. .xx. **Ubi** est hodie ne quicq̄ p gradib/ pro dignitatibus/ p̄ diuinis sacramentis accipiat. .xxi.

De plati monasterijs/ vel ecclesijs/ consanguineos suos vel eis fauentes preficiant. .xxij. **De** nō ordinēt qui psalmoz/ canticoz/ seu hymnoz/ ignari sūt. .xxij.

De scripturis diuinis studeāt ep̄i et sacerdotes/ maxie monachi et religiosi sciētis litigios/ et practicis omisiss. .xxiiij. **Ubi** q̄ opp̄ssores paupes/ potentes et tyrannos/ episcopi arguant et corripiant. .xxv. **Ubi** q̄ p annos singulos ep̄i p̄rochias suas circueant cū effectu. .xxvi. **Ubi** ad mensam ep̄i scripture diuine legantur. .xxvij.

De ep̄s angarias/ et impositiōnes vel huiusmodi grauamina subiectis nō imponat. .xxvij. **De** clericus scurrilis et verbis turpibus plenus ab officio retrahatur.

.xxix. **Ubi** est nunc clericozum singularis decor continentie/ in gestu. in vestitu victu/ et risu/ .xxx. **Ubi** ne clerici comā barbā ve nutriāt. aut calciamēta et vestimēta aliter q̄ religionē deceret habeant.

.xxxi. **Ubi** q̄ stipēdia clericoz/ iuxta merita distribuant p̄sonaz. .xxxiij. **De** clericis nuptialia vitēt diuina. .xxxiij. **De** clericis tabnas nō igrediant. nec in eis dñict crapula et ebrietas. .xxxiij. **Ubi** ē illud cartaginēf̄ psilij q̄rti/ vt ep̄s vilem sup

pellectilē et mensam ac victū paupem hēat/ et dignitatis sue auctem fide et vite meritis q̄rat. .xxv. **De** ep̄s p̄rebus trāsitorijs nō leuēt litiget. .xxvi. **De** ep̄s de loco ignobili ad nobile p̄ ambitionē aut auariciā nō trāseat. .xxvij. **De** studendū est clericis vt dissidētes frēs magis ad pacem q̄ ad iudiciū cohortēt. .xxvij. **De** clerici p̄ plateas et fora discurrere nō dñt. .xxviii. **De** clericus quēlibet verbo erudit et ne paupes grauent/ vt Paul/ artificio victū q̄rat. .xl. **De** cleric/ artificio vel agricultura sibi victū absq̄ sui officij detrimento p̄paret. .xli. **Ubi** est/ q̄ clerici in aliena ciuitate sine cā legitima nō morētur extra p̄bēdas vel eccias suas. .xliij.

De ab his q̄ sacris diuinis in fuiti/ singularis castitas custodiāt. .xliij. **De** clerici act/ seculariū vel pcuratiōnes nō suscipiant. .xliij. **De** laici clericos actores vel rectores sibi h̄stituant. .xlv. **Ubi** ē hodie illd calce doñ. .xliij. mō achi t̄mō intēti sint ieiunijs et orōni/ in locis vbi renūciauerint seculo/ nec ecclesiasticis/ vel secularib/ ne gocijs ppria mōasteria deserēdo insistant. **Et** maxie q̄d op/ est monachos euocari/ cū infiniti seculares hodie studeāt in facultatibus litū iuris scz et legū. .xliij. **Ubi** est/ q̄ nō liceat ep̄o a sua eccia pl/ trib/ heb/ domadis abecē. .xliij. **Ubi** q̄ clerici alleatores venatores et cōtione puenēt.

.xliij. **De** officia ecclesiastica pecunia nō obtineant. **Ubi** nihil p̄ ordinatione vel pallio vel pastillo def aut accipiat ca. v. et pistole terre Gregozij pape. **Unquid** vult mō vbi illud eē vey. scz bñ Hierony. (q̄d q̄ clericoz audierit ambeei/ aures tinent) **Uteres** in q̄t scrutās scripturas inuenire nō possum scidisse ecciam et de domo dei p̄p̄os seduxisse/ p̄ter eos q̄ sacerdotes a dō positi fuerāt et p̄p̄he. **Et** Crisost. sup illd **Datt. xxi.** **Et** intravit iesus templū / sicut dixit de tēplo oē bonū egrediet̄ ita in de tēplo oē malū p̄cedit **Si** eni sacerdotiū integrū fuerit/ tota eccia floret. **Si** at corruptus fuerit/ oim fides et v̄tus marcida ē/ sicut cuz videris arborē pallētib/ folijs/ intelligis qz vitū h̄z in radice. sic cū videris pplm̄ indisciplinatū/ sine dubio cognosce qz sacerdotiū ei/ nō ē sanū. **Ubi** ē forte p̄p̄ h̄/ deuorō et obedia inferioroz. defesio militū/ p̄p̄nci pū xp̄ianoz/ ad finē vt int se p̄cordes ipu/ gnēt scismaticos et infideles. recuperando re

giones q̄s iā xp̄ianis abstulerūt z puerterē

Sz nunqd̄ hodie oēs sacerdotes dñi et plati in antedictis z p̄ dicendis culpabiles sunt malis: Absit. Reliqt̄ eni dñs sibi in is rael. vij. milia viroz/ q̄z genua nō sūt cur/ uata añ baal. iij. Regū. xiv. ca. 2c. **xliv.** Iterū ad qd̄ expedit aut qd̄ vtilitatē eccie p̄fert tā magnifica p̄ncipū gloria/ z tā sup/ flua platoz z cardinaliū p̄opa/ vt q̄s hō/ mies eē nescire faciāt. Et q̄ vtiq̄s abomina/ tio/ q̄ vn̄ tenet ducēta/ alter tricēta bñficia ecciastica. Nōne inde cult⁹ dñus dimini/ tur/ eccie depaupant/ valētib⁹ viris z docto/ rib⁹ puant. fidelib⁹ mala exēpla danē.

l. Quid sibi voluit/ q̄ cardinales solū de vna natione/ vel q̄si de vna patria siebant. int̄ q̄s de singulis/ vel notabilib⁹ linguis/ aliq̄ eē deberēt. nunqd̄ apd̄ xp̄m ē d̄ra/ gre/ ci/ z latini z almani/ hispani/ z hūgari zc.

li. Quid ē/ q̄ hodie vn̄/ vt inā medio cr̄it docē/ tenet q̄tuor/ q̄nq̄s vel sex vel octo bñficia. q̄z vno nō est dign⁹. q̄b⁹ octo su/ stētari possent/ doctrinis/ orōnib⁹/ z dñis laudib⁹ insitētes. Attendite an poti⁹ ho/ die eq̄/ canes/ aues/ z supflua ecciasticoz fa/ milia p̄rimoniū eccie comedere debeāt/ q̄z paupes xp̄i/ vel q̄s ad dñi cult⁹ apliationē z p̄ infidelitū p̄uersione/ aut in h̄mōi p̄ieta/ tis opib⁹/ modis zgruis expēdendū sit.

liij. Quot hodie loca/ dñi cult⁹/ vt mōas/ teria/ z venerabiliū martyz eccie/ rome/ et alibi/ ob p̄dicta z ex platoz incuria deserte sunt z destructe. **liij.** Judicate c̄si iur/ stū q̄nq̄s sit/ vel exāp̄ides ab ep̄is clerico ipo/ ni vt collectorib⁹ soluat. **liij.** Quid ē ēt q̄ hodie oēs mediū xp̄ianitatis/ pingui/ bus abūdās bñficijs tan q̄s centrū q̄et/ am/ biūt. derelictis p̄tib⁹ eccie in circūitu/ vbi ī p̄ij ambulāt/ inuisitatis/ z a doctorib⁹ imit/ tēdis z p̄mouendis/ vacuis z icultis. Ubi fides est debilis. virt⁹ imp̄fecta. scismatici abundant. infideles impugnant. vtiq̄s o/ pus esset in lege christi exp̄ioribus prelatis z doctoribus magistris/ atq̄s p̄biori z abū/ dantiori militari potestate. **liij.** Quid est q̄ gladius eccie scilicet excōicatio in sui contemptū mō tā leuiter extrahit. z pro/ modica re. vt p̄ debitis vel h̄mōi tā crudeli/ ter in pauperes extendit. **liij.** Quid est q̄ vna causa sup modica redurat tā mul/ tis annis/ q̄re licitū p̄licitas/ pauperz spolia/ trix/ conuenienti modo non rescinditur

liij. Quare conuersis iudeis de eozū

bonis/ misericordit̄ n̄ dat vitē ncc̄tas poti⁹ q̄s egestate z pulsi apostatēt/ z xp̄ianos im/ pietatis arguāt **liij.** Etiam q̄re non or/ dinaf/ iudeos int̄ xp̄ianos morari nō debe/ re. nisi vel xp̄ianis fūiendo. vel agros colē/ do. vel in mechanicis laborando adq̄rant victū suū. z nō vsurādo/ eis in pctm̄/ z chri/ stianis in spoliū. **liij.** Quid etiam sibi vult/ q̄ q̄rundā ecciasticaz cathedraliū ca/ nōici calceis rostrati/ vestib⁹ accurtati/ ab/ iecto habitu clericali/ z assūpto militari/ in/ armis z hastiludijs se exercēt. Ep̄iq̄s cap/ pa/ suppellicio/ libroz depositis/ arma su/ mūt in campis armati pugnāt/ vt p̄ncipes seculares. **liij.** Quid est q̄ nonnulli p̄/ lati/ iurisdictionē spūalem z tempalem qui busdam potētib⁹ tyrannis z auaris/ p̄ cē/ t̄ta sūma locāt/ i graua mē eccie/ subuer/ sionē iusticie. z opp̄sionem pauperz. **liij.**

liij. Quid est q̄ hodie ep̄i abbates mōachi/ sunt pl̄ officiales fisci/ q̄s xp̄i. toris nisibus militātes mūdo. in curijs p̄ncipū z seculari/ um iudicioz seu plamentoz. **liij.** Ec/ ce qd̄ sibi vult etiā/ q̄ modo poti⁹ oēs ep̄i p̄/ lati z parochiales sacerdotes/ per papā cō/ stituunt/ q̄s eligantur p̄sone notez aptiores/ de p̄ria. vt nō p̄ferant ecclesijs hoies extra/ nei in morib⁹/ z linguis/ z cōsuetudinibus **liij.** Quid est/ q̄ hodie potentū z nobi/ liū pueri ecciasticis dignitatib⁹ p̄ferunt/ et/ clerici famosi in vita z doctrina eis subijci/ untur. **liij.** Quid ē q̄ nūc spūalib⁹ pe/ nit⁹ ignaris. qui a puero mūdane z litigio/ se scientie/ vt legū/ q̄rum studiū sacerdotib⁹ bus est p̄hibitū/ vacauerunt. regimē eccie/ sic potius cōmittitur. Nunquid eccia per/ mundū gubnanda est/ z non potius contra/ morem mūdi. eo q̄ scriptū est nolite con/ formari huic seculo/ z cetera multa. **liij.**

liij. Rursus oculos aperite/ z inquirete si q̄ hodie claustra monialium facta sunt q̄si p̄/ stibula meretricum. Si ve cōsecrata cano/ nicorum monasteria/ siant quāsi fora z dē/ uerforia. Si que cathedrales eccie facte sunt sicut speluncæ raptorz/ z latronum.

liij. Scrutemini si alicubi sacerdotes in consuetudinem duxerunt sub pretextu ancillaz h̄re z cubinas. **liij.** Judic/ cate si tāta imaginū z picturaz i eccijs va/ rietas expediat. et an plures simplices nō/ nunq̄s ad idolatriaz p̄uertant. **liij.**

liij. Videte si tanta religionum numerositas z varietas conueniat. **liij.**

Declaratio defectuum eccle.

Examine si religioes militares faciunt
debitum. habeant in honore sacerdotium. ser-
uet mores fide. regulas et canones patrum
lxx **D**iscutite si expediat quidam tanta lar-
ga exceptio et privilegio atque ab ordinario
rui coertioe sit comoda subductio lxxi
Si ueniat urbanum quantum brigida de sue-
cia/duce britanie carolum non obstante nimia
scorum multitudie canonisari. lxxii **S**i
deceat quondam nouorum scorum festa solennius
pago/que precipuorum aploz. lxxiii **S**i ius-
tum sit porces scorum solennes ecclesias deseri
et destrui/reditibus a collectoribus vel cardia-
libus leuatis/et quibus post ad eorum memoriam vel
quasi gloriam/capellulas novas edificari
lxxiiii **R**ursu pefate si equum est fatuos
pelle/et sapientes sub esse inuicem dñari. senes
famulari. ignaros ardua discutere. sciētes lo-
qui non audiri. equorum famulos in pmoisibus
preponi/eloquiorum dei discipulos postponi
lxxv **P**erquirite si que scripture apocri-
fe/aut hymni/aut orōnes/successu tēpis stu-
dio vel ignorātia in detrimentum fidei intro-
ducte sunt **E**t corrigite opinionum discor-
dias. utpote de concepioe virginis glose et
similium. **S**edate iniquas leges. consue-
tudines prauas emēdate. Hōne in saxoniam
reperiunt iniuste leges a theologis impug-
nate. **E**t que xpianorum consuetudo dñabili-
or esse potest/qua ias clericorum et laycorum/plati et
principes vbiq; insaniunt sanctissimam natal-
noctē celebrātes ludu taxilloz/non ptepla-
tōe celestium misterioz. **H**ōne in linoia p sue-
tudo inolenit/ut nulli rusticoz sacramētuz
eucharistie detur. **H**ōne ibides repit quod vir du-
as uxores viuas habeat et mulier plures ma-
ritos? **Q**uid plura? **A**b episcopis ad concilium ge-
nerale venientibus/de quibus puicia/de oibus in-
quiritibus/abusibus consuetudinibus/et pnotis rētib;
quibus occasioe in ecclesiis/et hōm statibus re-
gionū diuersarū itroductis/ut sup deuotōis
bus pmissis et similibus/oēs eccle stat?/vel
in generali concilio reformetis/aut i concilijs
puitialibus reformari mādetis/ut de auctori-
tate vtra repēt ecclia/et purget dom? dei ab
imūditijs vitijs et erroribus vniuersi. **N**oc at
ut diligēter fieret/scrī porces ptes ordinaue-
rūt. et ordinatōes eoz/posteriores sp in consi-
lijs confirmauerūt. ut scz bis in āno/i quibus p-
uincia celebrāda eēt synod?. **U**n in caōibus
terraconen concilij. c. viij. ita dicit. **P**rop-
ter ecclesiasticas causas et altcationū solutio-
nes placuit per singulas puincias bis in

anno concilia fieri/ conuocante metropoli-
tano omēs epōs puinciales/ita ut ad cōci-
liū pcedāt oēs pbri vel diacones/vel hi q
leios se existimāt/ut in concilio cāe examina-
te ad iustū iudiciū pducant. **D**ecibi. **S**e-
cū dumq; caplm cartbaginen. cōcilij tertij
dicit similit. **P**lacuit ut ppter cās ecclesiasticas
q ad puincie plebē sepe inuēte sunt/singul-
annis conciliū puinciale puocet. **R**ursus ca-
pitulū septimū toleranti concilij sexti/quis/
inquit/pora neq; siluēt de rāto facinore cō-
silia/rō dictabat/ut ea q frequēti puaricatio-
ne iterant/frequēti snā p demnent. quis/
ut scribit in eodē concilio/sepe pullulāna pra-
uitatis/germina sanctorū sepissime patrum
iusta nouerimus seueritate dānata/tamen
qz crebris pspiciunt denuo vigereradicibus
iusticie acrioris vigore/radicis ea ampu-
tari sancim?. **L**etex capitulū tertij qm p cō-
lij toleranti ita loquitur. **N**ulla pene discipli-
ne mores ab eccia xpi magis expellit/que ne-
gligētia sacerdotū/que contēptis canonibus
ad corrigēdos ecclesiasticos mores/sinodos
facere negligūt. **O**b hā nobis diffinitū est
ut qz iuxta antiquoz patrum decreta/bis in
anno/difficultas tēpis fieri cōciliū nō finit
saltem semel a vobis celebretur. **I**ta tamen
ut si fidei causa est/aut qlibet alia eccle cō-
munis generalis totius hispanie et gallie
sinodus conuocetur. **S**i vero nec de eccie
communi utilitate tractabitur. speciale erit
concilium/prout vniuscuiusq; puincie
metropolitānus elegerit peragendum/bec-
ibi. **E**t quibus omnibus arguitur a su-
mili/et etiam propter defectū concilioz
generalium totius eccle que sola audet intrepide
de corrigere omnes/ea mala que vniuersa
lem tangunt ecclesiam manentia diu incor-
recta crescunt/zinuēta sunt de malo in pe-
donec tandem iniqua sub fictione consue-
tudinū/reputentur licita. **H**is itaq; per
actis ut in illo sit nostrū explicuisse/a quo
nobis fuit inchoasse. inuisibilis omnium
creatoris/principis pacis/imploro opē sus-
fragijs/ut meis/verbōz energia/tenuibus
tamē/ut tribuat effect? popratā fragilitatē
q; hūanā/vitarū illustret fulgoribus/ut iterō
pietatis se non opponat pertinacem/ne
diuine seueritatis vltio postmodum corri-
piat contradictores et non/ut recto ratio-
nis libramine amplectentes viam consilij
pacis misericordia pfuens/pax perpetua/et
glia suscipiat sempiterna.

Alemes urbano lites qz mouerat/ergo.

Explicit errantem codex vasurus in orbes

Consilij placeat nominetur epistola pacis

Si facit anterior torpor vel deuius error

Ut taceant lingue/mundū transite libelle

Scismenecat tale pote conciliū generale

Lama/nō metue montes trāsire peraltos

Per siluas/ r aq̄s/ valles/ laceratq̄ miricas

Non defers merces/ sed veri portitor es tu

Et si displiceas veri qz nūcius/ ex q̄.

Assem vic̄ valet eē tuū/ qd si laceraris:

¶ Finit epistola pacis

De eodez scismate alius tractatus eiusdem.

Inquisitione veritati tāgentis
primū scisma/ r statum eius/ op
tet n̄ eē monoculū. sic q̄ tm̄ vno
culo ad rem ipam attēdam? qd
fit/ dum illa tantummō que p parte nostra
faciunt aspiciunt? r aduersas rōnes videre
negligimus. Et qz multi/ vt suppono/ offe
rent oculis videre volentiū/ rōnes/ que faci
unt p sua opinione/ in materia que nunc
ventilatur. scilicet de subtractione obediē
tie a domino nostro in toto vel in parte. de
creui qdam similiter in aspectu adducere/
in oppositū facientia. ¶ Primo notet que
r q̄lis psona et/ cuius fama et status nūc
tracatur/ r qbus priuilegijs/ q̄ dignitate/
r superioritate/ dotat̄ est. Idcirco summe
cauendū est ne qd temere aut incōsiderate
aut precipitanter fiat. ¶ Secūdo notet q̄
obtulit semp r publice in pmo cōsistorio/ q̄
vicz hēbat pmtitudinē animi ad mortem
p ouibz sustinendā/ anteq̄ nō fieret vnio ec
clesie. ¶ Tertio notet/ q̄ cessio sua si nunc
fieret nō esset conueniens/ sed pessima/ nisi p
us ab aduersa pte alia sentirem? Et ita nō
debet accusari de piurio si nō cesserit vel ce
dat/ p̄sentialiter. Si dicatur q̄ nec hoc pe
titur/ sed q̄ reddat se voluntarium r prom
ptum ad cessionem. ¶ Primo videat si iu
ramentum hoc importat qd vocaliter nūc
istud offerat. ¶ Secundo aduertatur si il
la oblatio de pmtitudine ad mortem/ satis
hoc importat q̄ etiam patus est cedere an
teq̄ nō fieret par. ¶ Tertio videatur si
possit habere colorem sufficientem/ ad ex
cusationem suam. q̄ vocaliter p nunc non
offert cessionē anteq̄ sciat voluntas coruz

de aduersa pte. quia estimat forsan r non si
ne apparentia/ q̄ aduersarij magis fortifi
carentur vel indurarentur. Et dicerent inē
ptantes istā oblationez in malū/ q̄ diffidit
de iure suo/ r hoc non sine colore. ¶ Quar
to principaliter notetur/ q̄ p bullam in rñ
sione tertia/ offert simpliciter r absolute/ q̄
vult tenere iuramentum in forma. ¶ Quo
igitur poterit argui de piurio? Si dicatur
q̄ intelligit aliter iuramentū/ q̄ cardinales
r alij/ nō obstat. qz nondū vidim? nec veni
mus ad h̄/ q̄ cessio debeat compleri quous
q̄ viderimus de rñsionibus aliorum alte
teri? obediētie. Et si tūc papa velit subter
fugere/ r glosare/ r ita pacem p hoc impedi
re/ locum habebit interpretatio/ r sue interp
tationis si mala sit/ impugnatio. ¶ Quint
to notet q̄ p nuncium apostolicū/ qui nos
uissime venit/ fecit multa offerri domino re
gi r alijs/ sup declaratione voluntatis sue.
r difficile esset iudicare eū nisi talia scirent/
que tū non est necesse reuelare vniuersitati
vel omnibus/ p̄sertim vbi negocia non tra
ctant ita secreta/ quin faciliter sciri possint.

¶ Sexto notetur q̄ in quarta questione
inter illa que ponuntur/ supponitur q̄ pa
pa fuerit p̄statu de nō recedendo a vijs
suis. quod multi omnino falsum estimant
imō potius offert omnem viā rōnabilem.
¶ Septimo notetur q̄ via cessionis est in
efficax r insufficientis si alij de alia obediē
tia nolint illam recipere. Et ideo mirum vi
deretur q̄ ad talem viam que ex ypotbesi
possibili/ esset inefficax/ aliquis obligare
tur. Si dicatur q̄ saltem papa/ tenetur
scōm p̄parationem animi acceptare/ istam
viā. Non video qualiter istud possit ne
gari/ quia etiam tenetur acceptare isto mo
do mortem. Sed q̄ non habeat istam pm
titudinem non potest sciri. cum sit in mē
te. Nec videtur q̄ teneatur explicare voce
vel signis exterioribus pro nunc/ propter
aliqua tacta circa tertium notatum. qz nec
etiam hoc iurauit. Et forte expediens est si
lere vsq̄ ad tempus renunciationis/ p̄pter
ambitiones illorum. qui tenderent ad pa
patum/ diuersis vijs/ cautelis r modis/ et
possent impedire factum totum. ¶ Octa
uo notetur q̄ possibilis est alia viā/ conue
niens r bona. r que ab aduersarijs forte ac
ceptabitur/ r in hoc casu qui clarus est pa
pa sufficienter se absoluet apud deuz r ho
mines. si illā viā acceptet p quā fiet par.

Tractatus

Nā supposito qđ cessio de se eēt via melior tñ p̄t fieri insufficiēs p̄ accidēs. **I**tem non semp meli⁹ bonū cadit sub obligatiōe, qñ sufficiat min⁹ bonū acceptare. **D**uob⁹ enīz p̄p̄o sitis bōis maiori z minori stat qđ ad n̄l lū obliget. **S**tat eēt qđ ad min⁹ obliget / z n̄ ad maius, z stat qđ ad vn̄sqz obliget / sub distinctione. **E**t in casu illo est qđ apud doctores/an teneat acceptare mai⁹ bonū, z n̄ est dubia illa qđ si mai⁹ bonū sit mihi difficilius / s; si ceteris p̄ibz z stāre eā facilitate. **I**n casu isto si dimittā mai⁹ bonū / dicūt ali qđ qđ pecco p̄t p̄ceptū / apud alios oppositū ē multū pbabile. **U**n̄ p̄t expiendā lib̄tatē meā / vel aliqđ tale / possū / vt videt / licite mai⁹ bonū deserere miori acceptato. **T**c applicet in casu n̄ro / z stat qđ papa dicere poterit de ista via / z alia minus bōa / qđ cetera nō sūt paria. **N**ono notet qđ papa nō pōt teneri ad cessionē / secluso iuramēto / nisi iste tres cōditiones ponant. **P**rimo qđ p̄ cessionē hēatur vn̄io. **S**cdo qđ alit nō possit hūanit⁹ h̄ri. **T**ertio qđ malū illud p̄pter qđ sit cessio faciēda / sit mortifex aiabz / z qđ p̄ cessionē nō augeat. **N**ūc bñ attēdamus si rebz adhuc stātibz vt stāt / p̄st̄im apud aduersarios n̄ros / qđ opiones igram⁹ / possz dici apparēter aliquā triū cōditionū deesse / nūc in cessione. **D**ecimo notet qđ eēt de p̄te n̄ra / rex hispanie / z rex aragonū / z p̄st̄iz ei⁹ p̄pls / nō sūt adhuc determinati ad istam viā cessionis / imo dicūt multi vidisse mltas l̄ras / qđb⁹ oppositū clare pp̄dit. **E**t istis sic p̄durātibz / stat qđ cessio n̄ eēt via totalit sufficiēs / imo multi formidāt / ne iā sit formatus vn⁹ rācor / z qđdā seminariū discordie inter illos hispanos z aragonū / ex vna p̄te / d gallicos / z interpretant qđ in odiū eoz volūt papā deponere / qz de patria. **U**ndecio notet qđ l̄ter p̄ determinationē istaz qđ n̄m si n̄ fierēt / posset poni scisma i fide int̄ vniuersitatē pieti / z papā n̄m / z sibi adherentes ex vna p̄te. **E**undē z alias vniuersitates alteri⁹ obediē / qđ sūt emule ei⁹ / z in qđb⁹ sunt clerici z vniuersitas. **D**uodecimo notet modus qđ tenet d̄ sceduliz / z mō vocū seu opinionū / vel delibationū / qz in illis qđ fiūt p̄ modū vniuersitatis / facultas theologie ad quā spectat p̄ncipalissime illud negociū / nō hz nisi q̄rtā vocē / z facultas medicine tantā. **T**ertiodecimo notet / quō p̄t req̄ri salua sc̄ela / qđ a papa qđ nō ē iudicatus scismatic⁹ / aut heretic⁹ / posset remoueri o

bediētia / circa ea qđ ad eū sp̄ spectare p̄fessa sunt. **E**t aduertere debēt talia agētes / sup penis exp̄sis / z de pctō ad deū notat. q. iij noue. cū ibi allegat. **S**i dicat qđ papa oñ / dit se scismaticū. **N**ō est claz per p̄cedētia. **I**tem non est talis iudicatus ab habentibus p̄tatem / z nō est in p̄tate libera cuiuslibet sic iudicare de papa. z ab ei⁹ obediē re / mouere / aut cōtemnere sn̄as suas vel iurisdictionē diminuerē. **E**t videat si tales sint suspecti de scismate / z tra papā. **I**tē notent p̄ncipes qđ tales facerēt cōtra eos si ip̄sue auderēt zc. **E**t quā fidelitatē seruarēt / quia sic dicere possent qđ eēt tyranni. **D**uar / todecimo notet si expediret simpliciter eccie qđ plati darēt bñficia / z si meli⁹ distribuētur attēto statu eoz / z familiariz zc. **E**t an studiosi in vniuersitatibz h̄rent bñficia. **E**t an mali plati fierent peiores. qz magis honorarent / z eis adularerent in peccatis. **Q**uintodecimo notet qđ si expediat p̄ncipes incitare / ad remouendū vel diminuedū iurisdictionē / vel reddit⁹ eccie / si uerōne siue alterius auctoritate / z si bona meli⁹ distribuētur / z si licite h̄ facerēt. **E**t si totus clerus finaliter infra breue tps p̄deretur / et affligeretur / maioribus primo destructis / afflictis. **D**ecimosecundo notetur circa iuramentum pape. **S**i factum ante papatū liget eū postqđ est assumptus. **I**tem si possit secum dispensare. **I**tem si iudicet qđ verget in detrimētū salūtis / z ton⁹ eccie obfuitio iuramēti. **I**tē si interpretatō spectet ad euz. **I**tē si mag⁹ ps clicoz sp̄aliē doctoz vn̄us qđ iuris diuini z humani / sit secum / qđ obfuitio illa iuramenti esset in detrimētū salūtis zc. **A**n excusetur. **I**tem vt iam dictū est offert qđ vult obfuitare. **E**t qđ laboratur i detrimētū apud alios. **I**tem si habuerit causas male suspicandi in materia ista / z caute respondendi / attenta variatione circa eum / z Clementem / z moribus quoz undam cardinaliū. **E**t qđ sibi negabat modus practicandi viam cessionis. **D**ecimoseptimo notet qđ in prima respōsione sua / in qua aliqui dicunt eū reprobasse simpliciter modum cessionis / non potest hoc expresse haberi / quia illud quod ponit de scandalo z p̄nicie zc. refertur ad modum exequendi illā viam si esset ineptus. **E**t ideo illum petebat modum exequendi. z circa hoc mirantur aliqđ / quomō h̄ sibi potuit rōnabil⁹ negari / cū maxie h̄ rāgat eū / z sit caput zc.

Decimo octavo notet / r aduertat vniuersitas / quod aliq d suppositis iprobant simpliciter / r de plano vias qd ipa reputauit vtiliter / bonas r puenientes / r p quaz qualibet posset hri par r rones ad h dedit r se obtulit in lris patetib / quolibet illaz / r tra que liber sustinere. Et videat si circumstantie sic sit imutate / vel ex psona / vel tpe / q oes vie alie pter cessionem sint facte inepte / r inficietes / imo q illaz coloratores / aut opinatores digni sint punitione / vel infamatiode / r pfrim qz in impugntioe dictarum viarum aliaz / sunt rones ab aliqb / que p oi tpe militat / r tra eos. si qd vtutis beant. r si sit in honore vniuersitatis ipa viderit. **Decimo nono notet** spcalit pbatio pccilij generalis. qd tm necessario fiendū qdam bn apparenter puauebāt / ppe electionem noui pape. Et hec est radix snia breui. Quia magna ps catholicoz est neutra / sic q credit q neuter sit papa. aut in dubio suspesam se tenet. **Isti vo cōter hnt credere / aut dubitare / d cardinalib / vtriusqz pris. q nō possint esse silt eligere papā nouū. qz si neuter sit papa maria ps eozuz / nechz nech hre pōt pntem creandi nouū papā / nec aliq d cūqz a cardinalib / nisi p pccilij generale. Supposito q oes catholici pccilij riter pntentent i aliqz certos / p eligēdo nouo papa. si nō fiet collegialiter nihil eēt. Alioq n vrbanus intrusus habuisset maximā appentā. Si dicat qz cardinales soli antiq creabūt nouū. **Primo dubiū est apud multos an pdide rūt pntē eligēdi. Itē si aliq cardinales oes sunt veri cardinales. si antiq nō hēbūt nisi pntales voces. Alij eni hnt pntēz in electione pape. sic ipi. Jō non eēt fm istā rōnem plena pacificatio oim / sine pccilio generali.** **Accessimo notet. Si papa incipiat pse / qui alios / qz videt int cetera q illi d sunt p se ab eis psequunt / r quedā talia. r vtaf ex cōicationib / vtz ille erūt timēde vel non. Si remoueat bnificia / vtz repient aliq qui capiāt. Si illi excoicent / r non curēt. vtrū psumendū sit simile q aliq non curabunt / r q debent cōiuere r cōicare cū eis sic ante. Et quod erit remediū i celebrare volēte r in articulo mortis / an erit aliqz sic negligens ppiā salutē aut temerarius. q nō for midet sniam illi / que tenet aut tenere debz papā. salte q nō est iudicatus nō eēt talis. Et qd erit etiam in vita remediū / vel releuamen.****

Sequitur item alius tractatus de eodem.

P Resupposito q papa possit fieri scismaticus r hereticus. **Et oēt q de his criminib possit accusari si de his eēt vehemēter infamatus / r suspectus. Quoz vtrūqz qdam negare voluerunt. Queritur vtz rebstantib vt nūc turbate sunt in eccia / sit expediēs accusare iudicialiter dñz Benedictū noui sime in papā electū super hmōi criminib heres r scismatis. Primo q sic / qz nō debēt fideles se exponere discrimini. Amans eni piculū peribit in illo in qd sapiēs. Sed obedire homini scismatico vel heretico vt vo pape eēt discrimē peccati mortalis / vt videt. Et nō obedire eidē si sit verus papa / r nō scismaticus / est silt discrimē / idē i casu dubio sic ē mō apd multos / d3 i qri r sciri vritas. Et videt fudari posse ista rō i regla mgtali theologie. q dubitans de aliq actu an sit pccm mortale / r faciēs illuz actū d3 eēt certus q peccat mortali. Cui rō assignat illa q dicta ē. qz expōit se discrimini. **Quāt nē sit dubiū apd multos an bndictus sit scismaticus / r hereticus / vln. p3 ad oculū de multis q sibi obediūt / r aliq n. ēr de sua obediētia ēr de eod reg / imo r i eadē vniuersitate vll collegio. Tollēdū ē igif illud dubiū a cordibz hoiz / ne obediēdo exponāt se discrimi rōe dubitatiois aūdicte. Notet. xix. dis. Anastasi / q cōicauit fortino r archatio. Secdo sic nū min⁹ necē ē vel expediēs scire an sbractō sit pntuāda / qz fuit expediens cogscer an eēt faciēda / s3 expediēs fuit scd3 vt nē suppoit. igif r pmū. Anis p pma pte fudatū vidē i sufficiēti siltudie. Addito ēr q p sbractōz mlta facta sūt r altq oblata p bndictū / ppe q mlta varie sēnt de sbractōe pntuāda vln pntuāda. Dicētibz alijs qz bndictus sat / offert. r cessāt cāe sbractōis. Alijs in oppositū asserētibz / q nec cessant / imo nec cessare possunt vt vnqz possit i patu ius habere / propterea necessaria est vt videtur iuridica discussio. **Tertio sic Caritas obligat r mandat curare de proximis r eozum salute / r reductione ad cognitionem veritatis. Si ergo sumus certi sufficiēter q Benedicto nullo modo est obediendum sub pena scismatis quia scismaticus est / nos ex hoc debemus procurare q alia regna vel singularia supposita******

Tractatus

eidē nullaten⁹ obediāt: & h̄ fieri nō p̄t absq̄
discussioe iuridica vt videt. **Nā** si nō vo
carēt aliq̄. ip̄i de facili p̄tēnerēt/ q̄cqd̄ agere/
mus. **Si** aut̄ ad huc dubitam⁹/redit argu/
mentū p̄mū qd̄ exponim⁹ nos discrimini/
p̄tinuando subtractionē ab illo. **Cui** autē
sit obediendū dubitam⁹. **Quarto** sic aut
cā p̄cisa fuit necario via cessionis/ sic multi
tenēt/ dicēt q̄ sic fuit p̄nūciatū p̄ cancella
riū frācie ex delibatione p̄ciliū p̄latoz/ nec
aliē p̄lati iudicauerūt/ aut fuerūt cum h̄ alie
cāe. **Si** p̄mū/ p̄stat vt d̄: q̄ offert ip̄e b̄ndi/
ct⁹/ & d̄ns **A.** obtulit eandē viā cessionis &
largi⁹ q̄ petebat. **Si** scdm̄ dicat q̄ fuerūt
alie cāe/ q̄rit an cesserūt. & si sic. idē qd̄ pus.
Si nō cessant ip̄e/ q̄ **B̄ndict⁹** p̄tinuat pec
catū suū in grāde scādalu ton⁹ eccie/ & ita d̄z
p̄festi fieri. p̄cessus p̄tra eū/ ad ei⁹ destitutōz
totalē realit⁹ & de facto/ q̄rit⁹ possit eccie me
lius de pastore p̄videri. **Silt** tales cāe qz n̄
notificate sūt ap̄d oēs nec certe/ ille d̄nt ma
nifestari/ ne ex i grantia faciant sibi restōez
aliq̄/ p̄ quoz auxiliū ip̄e posset multiplici⁹
grauare ecciam/ & p̄cip̄ ue suos cardinales/
& alios sibi inobediētes/ q̄s odit & p̄sequit/
vt multi estimant/ odio capitali/ sicut ex mi
nis ei⁹ & p̄cessibz vt fama fert p̄tra eos i cho
atis/ iudicat. imo p̄ h̄ posset destituere oēs
cardinales veteres & novos creare. **Exalta**
re fautores suos/ & alios iusticie zelatores
crudeliter ip̄ugnare. **Dis** aut̄ incōuenien/
tibz q̄s nō videat expediēs eē remediū ap/
ponere. **Hoc** aut̄ fieri nō p̄t vt videt abs/
q̄ iuridica iuestigatione causaz oīm/ & mo
tuoꝝ tā iur⁹ q̄ facti/ sup̄ rōnabilitate sub/
tractionis & eiusdē p̄tinuatiōis. **Addit**
aliq̄ q̄ oia q̄ p̄misit ex̄ns i carcere sup̄ cessionē
ne/ refutabit dū erit lib⁹/ & allegabit timorez
cadentē in p̄stantē viz. **Alij** dicūt q̄ h̄ non
ip̄edit. alioq̄n obligat⁹ eēt nūc ad ip̄ossibi/
le. qz nihil p̄t agere nisi in carcere dū sp̄ in
illo est. **Nō** est tñ alibi p̄suandus. nec in re
gno nec extra/ vt alioꝝ ē assertio **Ad op/
positū** arguit sic. **Discussio** iuridica d̄z corā
iudice cōpetenti fieri/ & audita p̄te/ s̄z nulla
p̄sona/ vel ē cōitas/ nisi eccia/ aut conciliū
generale rēpsentans ecciam/ debet eē iudex
cōpetens pape/ imo nec ip̄m p̄t iudicare
vt q̄dam iuriste dicere volūt/ sed p̄ nūc op/
positū supponit. **Concludit** ergo q̄ ista ac
cusatio/ discussio/ & declaratō/ fieri debet
corā concilio generali ton⁹ eccie/ saltē ist⁹
obediētie. **Tūc** vltra arguit/ si nō est expe

diens celebrare h̄mōi conciliū pro hac cau
sa p̄ncipaliter/ nō est expediēs discussioe
fieri/ sed nō est expediēs celebrare h̄mōi cō
ciliū generale pro hac causa/ igit̄ rē. **Sup**
posita maiore/ p̄bat minor multipliciter.
Primo ex p̄te conuocantis. **Secūdo** ex p̄
te p̄uocatoꝝ. **Tertio** ex p̄te mediū in tractā
do. **Quarto** ex p̄te finis in obediendo
Primo sic ex p̄te cōuocantis. **Nulla** cōgre
gatio habet vim cōciliū generalis/ nisi fiat i
forma iuris/ vel saltē non erit h̄ simile vel
necesse/ q̄ oēs obediāt sn̄ie talis p̄gregatō
nis. q̄ non erit in forma iuris conuocata/ et
ita erit totū qd̄ ibi ager̄ dubiū/ fluctuans &
inualidū. **Conciliū** aut̄ generale nō p̄t p̄uo
cari in forma iuris/ nisi auctē sūmi pontifi
cis. di. xvij. cū ibi allegatis. **Et** p̄rim si sit
aliq̄s talis/ vel talis reputatus/ in ecclesia/
& si non p̄tinaciē refutauerit celebrare p̄cili
um/ dū sup̄ h̄ rōnabilitate fuerit requisitus.
Istas duas exceptiones reputaret aliqui
iuristaz etiā sup̄fluas. quia tenēt regulam
in suis terminis generaliter esse verā/ tamē
ita dicimus in p̄posito. **Supponim⁹** insu/
per q̄ **Benedict⁹** nondū depositus ē de pa
patu/ qz nec fuit iuridice accusat⁹/ nec audi
tus/ & p̄ p̄sequens non p̄uictus. **Flam** & si be/
reticus & schismaticus sit iure deponēdus/ &
apud deum sic mereat/ non est tñ depositus
de facto ante sn̄iam. nota. v. q. iij. **Poue.**
& glose sup̄ hoc verbo. **Exempla** sunt mul
ta in similibz materijs/ de ep̄is/ aut inferior
ribz p̄ncipibz/ aut p̄relatis. **Quod** si q̄s
dixerit non esse expectandā sn̄iam a iudice
laram dū serat a iure dum notoriū factū est
Istud dicere est confidere oēm ordinatio/
nem policie/ & cōtra oēm eccie regulā. **Flaz**
q̄libet ad libitū dicere poterit de non noto
rio q̄ est notoriū. & sic q̄libet erit iudex i cā
sua. **Sicut** ad p̄positū p̄ns possem⁹ appli
care. **Nā** multa dicūt a multis esse notoria
crimina p̄tra benedictū/ q̄ alij vel negant/
vel approbant. **Deinde** dicēt q̄ papa
hereticus minor est quocūqz catholico & iu
risdictioni eccie subest. intelligūt q̄ ab alijs
p̄t vt inferior iudicari. sed ante iudicium
debet semp̄ reputari maior. **Nō** enī in seq̄
mur errorem quozundam dicentium in iu
stū non posse iuste dominari. **Iura** ad hec
non allego. quia totus textus libri concilij
liozum ab **Isidoro**/ plenus est q̄ conciliū
nullum robur habet nec potest conuocari
nisi auctoritate pape/ & q̄ etiā ante omnia

spoliatus debet restitui. In plogo vocat istas duas regulas duas clauas et duos gladios sufficiens etc. Et est casus in terminis de simaco papa, qui hanc accusat eēt de here/ si/ uocauit cōciliū et aī oīa restitutus est. Postmodū se purgauit. Repit etiā q̄ cler/ romanus, s. cardinales puniti sunt eo q̄ a papa discesserāt. His suppositis argua mus vltra/ quō dñs Benedictus uocabit cōciliū stās in carcere et spoliatus vt dicit. Qualiter ē illi q̄ nō restituit obedientiaz iā subtra/ ctā sibi parebūt. Qualiter etiā ipemet in cā sua audiet vt iuris est, si nō relatur siue defibrati saltē in p̄cilio. Qualiter p̄terea poterit mltos a p̄cilio abijcere vel petere re moueri tāq̄ inimicos sibi/ spēalit p̄rios frēs dños cardinales. Et an cām hēat sup h̄ rōabile videte qd̄ p̄sumēdū. Secūdo sic arguit ex pte uocādoz. Et si verū sit p uerū. Ubi multitudo ibi p̄fusio. p̄cipue h̄ habet vītātē qm̄ nō est vnio sub aliq̄ capi te neq̄ sub eadē regula siue lege. S; uo/ cādi de diuersis regnis. imo de eodē regno n̄ cōuenient in iudicio et opinione sup eodez capite/ p̄ reale et oimodā obediām/ vt verifi militer supponit. Et h̄ est q̄ n̄ ueniūt s̄ eadē regula siue lege/ q̄ est de subtractionis rōnabilitate/ dicētib; alijs subtractionem bñ factā et continuandā fore/ alijs non sic, s; et male facta fuit. Et si bñ facta, tñ reb; i/ mutat; nūc ē mutāda, et ita murmurērit in ter eos, et q̄s cōpescet illō. Deniq; nondūz scim; an ali; p̄ncipes volēt uenire nobi/ scū/ p̄stīm ad h̄ tractādū si p̄sciuerint. Ne/ cesse tamē est vt p̄sciāt/ nec p̄sumēdū est qm̄ ante omīa h̄ scīr flagitent/ dū p̄ponetur eis istud p̄ciliū. Et si ab eis veritas celetur et mendacijs seduci q̄rant. q̄s indecoz h̄ cēt imo piculosissimū et scādulosissimū/ nescit nemo. Et dicatur eis nos velle tractare at; Benedictus sit verus papa vel scismaticus/ et qd̄ certū putāt in dubiū reuocare, verifi mil; est q̄ respondebūt se certos eē nec vel le hoc discutere/ sicut obediētia p̄tis intru/ si nunc vsq; responderet. Ecce igitur q̄s diffi cile sit vel impossibile cōuocādos in vnam viam cōiungere pro discussiōe negocij qd̄ loq̄mur. Tertio sic arguit ex parte me/ dioz in tractando. Presupponamus ita/ q̄ illud/ quod non est verisimile/ q̄ omnes vnanimi assensu de ista obedientia/ velint conuenire ad cōciliū/ pertractando hanc materiam/ etsi non solam tamen p̄cipue/ et

principaliter istam. Constat q̄ Benedictus et sui pro se audientur in sui defensione/ p̄ p̄terea videndum est ante omnia si ea que opponuntur contra ipsum vel opponēt sint talia/ que debeant facere fidem omni/ bus etiam sibi obedientibus et fauentibus quia si non sint talia et taliter euidētia nō solum frustra imo confusibiliter ea p̄pone/ mus/ nos qui subtractionis continuatiōz defendimus/ et ponemus nos in periculo note scismatis/ et condemnationis oppro/ briose. Addito hoc q̄ fauor et amor multū impediunt iudicia hominum/ et iustorum/ licet hoc non credant vel videant. Cum ḡ maior pars in p̄cilio erit et eis q̄ subtractō nem aut saltem subtractionis p̄riuationē reprobent non restat nisi vt condēnemur

2 Nec valet hoc dicere/ q̄ dominus nō p̄ mittet errare concilium/ quoniā in eis que sunt facti aut iuris positiui/ et breuiter in oī bus alijs/ p̄ter q̄s in materijs que sunt pu re de fide/ ecclesia fallit et fallitur/ seruata ca ritate. Patet cum cōpellit aliquē habitare cum non sua. Iste vero p̄positiones. Sub tractio fuit bene facta vel male facta/ non sunt p̄positiones pure de fide, sed p̄suppo/ nūt alias iniurias q̄ sunt pure de facto.

Rursus ad idem si Benedictus accuset de aliquibus/ quis dubitat quin accusabit fratres suos et alios aduersarios/ de pluri/ bus/ et forte de maioribus/ et magis colora tis/ et fundatis tam in materia fidi/ q̄s i ma teria scismatis. Exempli gratia. Accusabit cardinales de rebellionē ad eū/ et cōspiratō ne/ et crimine machinationū dolosarū/ aut de alijs criminib;/ vt simonia et similib;. Ite habet q̄dam scripta aliquoz in q̄bus sunt hereses manifeste/ dū credūt eundem ipu ḡ re/ vt q̄ soli cardinales sint successores apo stolorū. Et ecclesia tota nō posset creare papā nisi per medium cardinaliū/ nec vnq̄s po/ tuit. Et res ep̄sle p̄hibita a deo si iuret/ dz seruari in reuerentiam iuramenti. Et Je/ pte occidens propriā filiam meruit. Et de us potest obligari. Ite de alijs. Et possūt eē plures summi p̄ntifices. Et decreta et de cretales plus nocuerunt ecclesie q̄s profue/ runt. Et clauas date sunt vnitati non vni/ Et omnis obediēs vel pcurans obediētā ad ipsum Benedictū/ stantib; terminis in q̄bus sum; est scismaticus, et persequens p̄inat. Et p̄balile est/ stante dubio p̄babī li et notorio/ de aliq̄bus cōtendentibus de

Tractatus

papatu/dicere. q̄ alteri est obediendū. ē er-
ror in fide z moribz. Nā cū casus p̄ntis scis-
matis sit in tali dubio pbabili z notorio. si
vnq̄s fuit vel erit tale dubiū. oēs q̄ obediue-
rūt vsq̄ nūc vel obediūt vni p̄ri vel alteri/
errāt in fide z moribz. Item q̄ in eodē du-
bio q̄libz p̄tendēs tenet cedere iuri si qd̄ bz
z filia. Itē q̄ a papa lz appellare. z q̄ licite
appellatū ē in hac materia. Cui⁹ tñ opposi-
tū determinauit nup totū p̄ciliū cardinaliuz
vt d̄r. Itē forte accusabunt multi de multis
crimini bz tā in fide q̄ in moribz q̄ dñr pu-
niri morte. z merēt fm̄ leges z decreta p̄pe-
tratores taliū eberedari p̄ se z suis posteris
z ita videre facile ē q̄ horreda scissura fieret
Ita tñ debere fieri in p̄tractado materias
aūdictas/videt̄ verisimili⁹. Nā si bñdicit⁹
accuset ad mortē z sui fautores. nōne credi-
bile ē attēto suo q̄ alios simlr̄ accusabit ad
mortē si poterit. P̄estim si fautores aliq̄s
hēat/ eoz q̄s accusare voluerit / iūmicos o-
diosos/ imo z forte accusabit p̄latos regni
de sentētijs excoicationis mult⁹/ z noiatim
quia p̄senserūt contra iura vt dicet. et con-
tra ecclesiasticam libertatem/ subsidia pro-
dominis t̄pali bz absq̄s cā manifeste ncc̄i-
tatis zc. P̄elati econtra volēt se tuer/
Volēt ēt dare bñficia ad nutū sicut modo/
z hoc forte bñdicit⁹ nō volēt neq̄ sui cardis-
nales Item forte retorq̄bit oia p̄tra p̄dece-
sozem suū Clementē z sui fautores q̄ p̄tra
ipsum allegabunt. salte q̄ ad ipsa p̄cernūt
modos diuersos machinadi p̄ impedimē-
to vnionis/ non dico q̄ iuste/ sed necetiam
q̄ iniuste/ p̄cat oibus deus Postremo
q̄ ad hoc videnda sunt sc̄pta p̄nētia rōes
contra Benedictū. z videātur simlr̄ r̄sio-
nes/atq̄s ponderent̄. Et forte videbimus/
quicqd̄ sit in re/ q̄s nō poterit sufficēter de-
beresi aut scismate p̄uici. qd̄ tamē exigitur.
Est enī difficillimū p̄vincere aliquē p̄na-
cē/ z incorrigibilem fuisse aū iudiciū. Nāz
z si aliq̄s m̄llesies repetiuerit / z p̄testatus
fuerit ante sniam/ q̄ defendet errozē suum
necreuocabit/ tñ admittit̄ ad veniā in pū-
cto snie p̄ferēde/ si se mōstret penitere/ z vel
le stare iudicio sup̄ioris sui/ q̄suis ip̄e okan
videat̄ oppositum in suo dialogo suasisse.
Cōtra qd̄ est vsus z lex eccie Quarto sic
arguit̄ ex fine p̄ciliū/ i obediēdo. Vide-
mus itaq̄s fm̄ verā z iustā estimationē. Si
q̄libet de p̄cilio tenebit maiorē partē bene-
sentētiā/ q̄ntumcūq̄ sit in sui opprobriū

vel dānū/ vel infamiā. Nā cū p̄ciliū etiā to-
tum posset errare vt dictū est in his q̄ tractā-
da h̄ p̄ponunt/ nonne poterit leuiter dicere
p̄demnat⁹ in h̄ p̄cilio/ certe p̄ciliū errauit/
conciliū male sententiauit. Fuit hic inimi-
cicia/ vel odiū/ vel ignorātia facti/ vel alicu-
ius silis. Considerem⁹ obsecro/ si pars q̄
subtraxit nec vult obedire/ condemnaret̄
male egisse/ aut saltē d̄bere obedire. An pa-
reret huic snie. scio q̄ facile ē dicere/ ita/ o/
bedirēt. Scio q̄ etiā ita obedire possent.
Sed an h̄ debeat fm̄ moralē estimationē
z diecturā credi/ ex his q̄ vt in pluribz acci-
dat hūanitus. viderint q̄ sic vidēt/ ego non
video. Si vero nihil sententiet/ irrisorūz
z vanū erit p̄ciliū. Si aliqd̄ sententiet qd̄
non teneatur. erit perniciosum/ et scanda-
losissimum pro omnibus concilijs in po-
sterum celebrande/ z erit scismatum in nu-
merabiliū z irrepabiliū causatiū/ non sol-
lū inter istā obediām in p̄ri bz suis. imo z in
ter istā obediām z alterā. qm̄ remanebim⁹
in irrisione z in infamia ap̄d eos p̄petua/ i
fabulā q̄z z derisum. Et forte nō poterit eē
p̄cordia in mō restituēdi/ qz alij volent ex
toto/ alij ex p̄te. Isti volēt in sp̄ialibz/ alij i
tp̄alibz. Aut ergo volum⁹ nos q̄ subtraxi-
mus/ restituere obediām. z ita meli⁹ est q̄
nos ipsos libere faciamus q̄s coacti iudicio
Aut nolim⁹/ z ita exponim⁹ nos p̄culis p̄-
tactis si petamus conciliū. Sed dicet
aliquis istud conciliū peti deberi/ non qd̄
fieri debeat/ aut speretur. sed quod interim
absq̄ scandalo tempus p̄trabatur/ quo cur-
rente morietur Benedictus z ita liberabit
nos dominus. z eligendi libertatem dabit
Posset hic allegari illud vulgatz p̄uers
notissimū. In mortē alterius noli sperare
salutem. Quis scit enim q̄ntum viuet quā-
do moriet̄. Et interim in quo statu sumus
immo in quos statum corruim⁹/ nemo non
videt. Porro et si cras moreret̄ Benedic⁹
attendamus incredibilia pericula. Primo
diceretur/ ab inobedientibz sibi q̄ mors ei-
us fuisset proditorie accelerata. z ita suspi-
cti de hoc p̄sequerent̄. Itē obediētes nūc
sibi/ obediētiām negarēt ab illo qui noui-
ter eēt elect⁹. Tum qz iudicarent cardina-
les amisisse ius electionis/ tum qz verisimi-
liter alium eligerent per aliquos cardina-
les qui non subtraxerūt. Aut forte ad alias
obediētiās se diuerterēt. Immo rebz se hab-
bentibus inter nos/ vt se habent/ cecus est

5

qui non aspicit periculum diuisionis ciuili in regno francie/qualis non fuit a diebus sue institutionis. Et sane eo piculosior est diuisionis que magis intranea/et que magis inter capita regni. Et que sub specie religionis fieret. Nam nunc expectandum est illud quod dicit scriptura. Amicus qui uult recedere ab amico/occaliones querit. Et illud decreti. Scisma disponit ad heresim. quia recedens ab ecclesia/errores fingit ut recte discessisse uideatur. Et hoc iam piculum habemus in ianuis nisi celeriter et cautiissime prouiderimus. Addito quod nulla sit iplacabilior et irremediabilior diuisionis/quam illa que fit sub religionis preteru. In tunc quod in hoc casu putet frater se obsequium prestare deo persequendo fratrem. Addito preterea quod magna periculis dicam maior non spero/et sensum in subtractione. Vel nunc dum uidet que secuta sunt/voluntaria et punitissima est obedire et reuertit/nec obstat forte ad reuertendum nisi timore. que sublatore/et data audacia/ipsi est cum piculo corporis et reus suam suam ostenderent voluntatem. Quid si descenderimus ad pericula/que sciet omittimus/arbitramur idubie quod rei huius ingens et horredus pateret aspectus. et stupore uehementem sola sui cogitatione causaret. Ne ue regno huic scandalum. ue pesti scismatice/si diuisionem in regno adducat. sicut iam posuit in imperio. Sed ue supra modum si nobis hereses peruat. quibus ipsum scisma irremediabiliter radice/et radicatum iugiter alatur/crecat/dilatur/atque roboratur.

Ex his omnibus

hinc inde tactis/et insoluit/et piculum est in quo li labyrintho uix egressibili positi sumus/et vinculis uix extricabilibus iretiti/quis uicis posuerimus in rheribus pedes/et in maculis eorum ambulamus/iuxta uerba Job. Cum igitur agustie nobis sint uindicte/et cum igrum quod agere debeamus/ego in insipientia mea habet solum uideo residui et consilium cum iosaphat rege. in Paralipomenon. Ut oculos nostros ad deum dirigamus/si forte auertat iram suam a nobis. Si forte non auferat consilium a prudentibus/et senioribus/sic uidetur hactenus abstulisse. Quauis habet fieri in tanta peccatorum abominabiliu colluue in tam obstinata et incorrecta flagitiorum nequarum multiplicatione/uix expecto et uix spero. nisi quod mie di non est numerus. et solus est medicus/qui despatos morbos ad sanitatem adducit. ne glie an eum stulta presumptio omnis carnis. quasi homo pacem effecerit. Si quid autem uel in dubio dicere

necesse sit/per medio pnti dica sub correctone. Uideret itaque an oia/tractandum habet negotium inter dominos omnes de sanguine regio. cum consensu/et absque maliuola/aut acerba contentione. cum quibusdam pitis non nimis hinc uel inde affectat. Et que non tunc timerent de statu suo in posterum/nec tunc affectaret nouam statum exaltationem que metiri uelle presumere/ordinato/timore/odio/uel fauore/cuiuscumque. Quibus in unum congregatis/et ambulare uolentibus in domo domini cum consensu/spandum est in illo que est deus pacis et dilectionis. et cuius locus in pace factus est. et que est in medio eorum que se congregant in nomine suo. quod ipse expediens aliquid in materia ministrabit. Alioquin si seorsum per attentiones/et peculiaritates/et simultates/et comminationes/negotium habet de pace restauranda tractet. non nisi diuisiones crudeliores/et multo pluciores generabunt/et erit immedicabile uulnus. Et tandem quod dei pietas auertat super capita nostra dum preedem/et ricabimur/imo dum nos plus quam hostiliter ad mortem persequemur/irruent quaquauersum/hostes alieni/inferdiatores regni huius/ad perdandum et vastandum patissimum/et nos iam non ut hostes suos/sed ut scismaticos et hereticos/et saracenos liberius persequendos inuadent/ut in fabulis aquila fecisse fingitur/de rana/et mure/certantibus. Sit utinam uanum iste timor quem timeo nec tunc timere desinam/plus quam aliquid remediandi genus aliud quam queri uideo/aspicere me ruero.

¶ Finit.

Sequuntur quedam

proprium dominum Johem Berson edita tempore scismatis ecclesie.

Datur occasione sapientibus ut sapientiores fiant. propono eorum examinationi propositiones negatiuas/que sequuntur super materia consilii huius obedientie. Et quibus patebit citius si sit expediens aut non/consilium huius celebrari et si sic que cautela debeat obseruari.

Non expedit fieri

consilium generale huius obedientie/ad tractandum et sententiandum de criminibus domini Benedicti si ubi per quosdam ipositis/ut puta de perurio/et scismate/et heresi/aut de suspitione uehementi super istis. Primo quod obedientia ista in se in partibus suis diuisa est circa iudicium/de actibus per papam. alijs dicentibus quod bonus est/et suffi-

De concilio generali

cienter obtulit p̄sertim nouissime. alijs cō/
trariū asserentib⁹. **T**ractare igit talia corā
multitudine tā multipliciter diuisa/ esset po
ti⁹ induratio ⁊ noua multiplicatio diuisio
nū. q̄ illaz sedatio. attento q̄ ita req̄reret
dñs **B**ndict⁹ fieri sup dictis hereticis illo
rū q̄ sibi subtraxerunt. **S**ecundo qz cō
ciliū h̄mōi ad hūc finē. aut fieret fm formā
p̄scriptā a iure. aut noua inuētiōe. **S**i pri
mo mō stat q̄ b̄ndict⁹ deberet p̄esse etiaz
sub noua submissione/ ⁊ tñ reb⁹ stantib⁹ vt
stāt nō videt q̄s loc⁹ esset ap̄t⁹ sibi ad secu
ritatē cū detineat̄ inclusus. **N**ec videt q̄ p̄
manētes in subtractione sue vocationi obe
dirēt. et ita nihil agerēt. **S**i aut̄ fieret cōciliū
um p̄ nonos modos p̄ter formā iuris/ non
videt mod⁹ h̄simil⁹/ aut̄ celebratiōez cōciliū/
quō plati ⁊ p̄ncipes in vñū cōcordarēt. vno
volente vñū modū/ altero aliū. et eēt tracta
tus in tractādo h̄ dispēdiōssim⁹ ⁊ sūptu
osissim⁹ sine maḡ fructu. **T**ertio qz in de
terminatione hui⁹ materie necesse esset multa
p̄currere et allegare/ tāgentia fidē ⁊ mores/
sed tales materias nō expedit in h̄ cōcilio vē
tilare ad determinādū. put statim dictū est
Quarto qz nūc oīa p̄nt fieri ad vnitatem
vniuersalē ecclie/ erga alias p̄curendā/ quē
admodū si tota hec materia eēt cōcilio isto
terminata/ siue papa remaneat siue nō/ at
tento q̄ offert oīa q̄ nouiter elect⁹ quecūqz
posset offerre/ imo ap̄d talem aut p̄ tali no
uiter electo/ fieri possent noue colligatiōes
et p̄firmatiōes peiores p̄orib⁹/ et fieret h̄simil⁹
militer noua diuisio/ aut iā facta p̄inuare
tur in hac obediā. **N**on expedit fieri cōciliū
ad tractādū determinatiue materias/ si/
dei. **R**ō ad h̄ qz esset dare occasionē scādali
⁊ piculi magni i fide n̄ra. si aliōd determinarē
ista ps siue altera/ in materia q̄ oēs tāgit. et
q̄ ab oīb⁹ d̄z approbari. quē admodū patu
it de latinis ⁊ grecis. **F**acile tñ eēt ⁊ h̄simil⁹
le q̄ determinationē in hac pte factaz/ non
approbaret altera ps. p̄rim si in aliq̄ tāgi
videret stat⁹ eoz in materia hac scismaticē.
sicut tñ tāgeret etiā apud istā pte. **E**t forte
ita apud aliā dñr multe assertiones de fide
in q̄b⁹ esset aduersissima sn̄ia int̄ diuersas
obediētias. imo ⁊ inter multos eiusdē obe
dientie. **U**t sup materia appellatiōis a pa
pa. **E**t super eo q̄ renuēs cedere/ aut cessio
nē facere est scismatic⁹. **E**t q̄ non adherēs
subtractioni est suspect⁹ de scismaticē/ vel
ecclie aduersus/ vel in latitudine scismatici

corum/ et ita de similibus multis/ **C**onstat
q̄ de p̄ma istaz p̄positionū est p̄rouerbia i
regno francie apud theologos ⁊ decretistas
⁊ inter multos de cōcilio regis ⁊ de plamen
to/ ⁊ alios de vniuersitate. ⁊ inter se mutuo
Et de alijs duabus assertionib⁹ similiter
ampli⁹. qm̄ altera obedientia nunq̄ tales
p̄cederet. imo reputaret erroneas/ p̄pter qd̄
p̄spicuum est nō esse tutū talia determina
re p̄ modū auctoritat⁹ cōciliū generalis. **S**z
nec deberēt tales assertiones leuiter in p̄ti
cularib⁹ poni qz reputat̄ h̄ ab alijs ad iniu
riam suā. vt dicere q̄ error sit in fide si asse
ratur q̄ stante dubio probabili de papatu
apud duos contendentes alteri sit adherēs
dum/ quia non videtur esse possibile mai⁹
dubiū. p̄babile/ q̄ sit in casu presentis scis
matis. **E**t tñ vtraqz obediētia dicit obediē
dū suo. **E**t ita de similibus. vt q̄ nō sit alia
via humanit⁹ iuenibilis ad sedandū scisma
q̄ via cessionis/ cum iam videatur reddita
per se inefficax nisi cōcurrat saltē conciliū
generale/ quod excludere non bene saperet
⁊ qz certe circūstantijs negociōz variatis
p̄nt vie ⁊ remedia ad vnitatē habendā/ vari
o modo repiri. sicut ⁊ necessariū esse expe
rientia p̄ns notum facit. **N**on expedit
fieri cōciliū h̄mōi ad tractandū reformatōz
ecclie in morib⁹ per modū determinatiōis. **R**
Ratio ad h̄ est q̄ ad multa eadē sicut ad p̄ce
dentem p̄positionē. addito q̄ reformatō ec
clesie vniuersalis/ fieri nō p̄t in morib⁹/ sine
abolitione multoz statutoz sup excōicatio
nib⁹ ⁊ ceteris traditionib⁹ nimis multipli
catis/ que nec obseruant̄ nec obfuari p̄nt
rōnabiliter vbiqz/ p̄pter varietatē mox ⁊ tē
poz. **E**t tñ tales remotiones statutoz ⁊ ca
nonū antiquoz/ aut additiones nouoz
fieri neq̄unt rōnabiliter p̄ tota ecclia sine
consensu cōmuni. alias posset esse statiz di
uersitas nimia in moribus ⁊ iudicijs/ quo
ad ea que papa et cōsilia statuerūt. **S**i vero
diceretur q̄ multa bona p̄nt ibi auisari ⁊ di
scuti sed nō determinari/ pauca esset ibi vti
litas in cōpatione tanti facti. nam paucivi
ri l̄rati et p̄bi/ faciliter et forte p̄gruentius
ista considerarent/ extraherent ⁊ ordinarēt
Nolo tamen dicere qm̄ in multis partibus
possit ecclia p̄ suas ptes reformari/ imo h̄
necesse esset. **S**ed ad hoc agendū suffice
rent cōcilia puincialia ⁊ ad q̄dam satis es
sent concilia diocefana ⁊ sinodalia/ put sus
per bacre iā aliq̄ sc̄pta sunt ⁊ auisata. si q̄s

veller ad op^o manū mitttere ⁊ ad fortia. **S**z
 heu desolatione desolata est ois terra / qz ne-
 mo est q̄ recogitet corde. ⁊ q̄runt oēs q̄ sua
 sūt. Non expedit p̄ restituēdo obedienti-
 am pape in spūalibz / fieri cōciliū hmōi ge-
 nerale. **P**rīmo qz videt̄ implicatio sicut ta-
 cū est / qz maneat subtractio hmōi a papa /
 ⁊ qz fiat cōciliū. **S**ecūdo qz facili^o ista resti-
 tutio ⁊ reductio tractari poterit in solo reḡ
 francie / si vez sit qz oēs alij iam restituerūt
 obedientiā. aut in ea pmāserūt / si vez sit et̄
 qz subtractō nō est facta pape etiā in regno
 nisi sub cōditione explicita / vt qdā dicunt /
 aut saltē implicita ⁊ q̄ de iure ⁊ eq̄tate debz
 intelligi. **H**ec cōditō est / q̄ usqz papa fecerit
 debitū suū / ⁊ concesserit ea q̄ sibi petebant^r
 ⁊ p̄t qz negationē fiebat subtractio. **N**az
 cessante cā cessare debet effectus. **A**ddi-
 to hoc qz subtractio nullo mō potuit fieri iu-
 ste / nisi ad finē vnionis / tanqz mediū ad h̄
 necariū. **A**lioq̄n tm̄ malū ⁊ insolitū nullo
 modo posset a culpa defendi. **S**i ergo nūc
 videatur qz subtractio non p̄dest ad vnio-
 nem. vel nō est necessaria / p̄pter cōdescensio-
 nem pape ad ea que petebant^r. cessare ipsa
 debet. qz si rebz stātibz vt stant erga pape
 p̄mptitudinē de cedendo / nō pōt de nouo
 fieri subtractio. sic cōcedere h̄nt aduersarij /
 vt videt̄. non p̄t aut debet eisdem rebz stā-
 tibus eadē subtractio cōtinuari. **T**ertio qz
 restitutio hui^o obedientie q̄ ad spūalia / fieri
 cōmodius ⁊ breui^o p̄t per assensum cardī-
 naliū / ⁊ reconciliationem mutuā / indulgē-
 do p̄rerita / ratificando que ratificāda eēt
 ad cautelā futuroz / ⁊ cōscientiaz serenationem
 ⁊ ad abolendam omnē infamie aut rebel-
 lionis notā / ⁊ q̄tinus in viā pacis cōi anio
 ⁊ eodē pede p̄cederz hoc obedientia cōcordi-
 us / qm̄ faciendo restōem debitū modis /
 nec subtrahētes / nec ille a quo facta est sub-
 tractio / remanerēt notati de talibus / quod
 difficilius esset euadere. si pec cōciliū ali-
 qd / feret determinatiua decisio.

Non expedit cōciliū tale celebrari p̄ re-
 stituendo obedientiā pape / in administra-
 tōibz bñficioz / ⁊ alioz hmōi. qz lz annexa
 sūt spūalibz. tm̄ p̄t tpalia notari. **P**rīmo
 qz rōnes aliquę p̄ozes de non expediendo
 reformationē ecclesie vniuersalem in mori-
 bus tractare / faciūt p̄ hac p̄te ⁊ p̄ altero p̄n-
 cipali argumēto ad hāc p̄tē. **T**amē aduer-
 tendū est / qz si cōcederēt papā h̄re de iure

dīno dñium vniuersale spūaliū ⁊ tpaliū / re-
 spectu oim. **T**m̄ p̄stat qz p̄ diuersitate tpmz
 locoz ⁊ statū. nec papa / nec eccia habue-
 rit aut h̄re dñit / in talibz dispensationibus
 aut administrationibz bñficioz / tpaliū iu-
 risdictionū / sile exercitiū aut executionem
 aut vsū. **I**taqz notū est qz eccia tpe xpi et
 aploz nullū habuit exercitiū aut executio-
 nē iuridicā ⁊ civilē circa hmōi tpalia / imo
 xps plus videt̄ factō ⁊ vbo tale exercitiū iu-
 risdictionis civilis phibuisse / qz pmisisse. lz
 nō dicā qz phibuerit aut oppositiū cōsulue-
 rit / nisi p̄ loco ⁊ tpe. **Q**uia enī eccia tūc mlti-
 plicanda erat per discursum aploz ⁊ fid-
 liū. iō talis iurisdictio tpalis ⁊ possessiones
 fuissent eis ad impedimētū / ⁊ tales sunt ad
 h̄ cōgruentie multe. **S**ed p̄ tpe **S**iluestri
 ⁊ **C**ōstantini magni placuit dño ad dilata-
 tionē eccie inspirare tum cōstantino / qz ta-
 les possessiones daret. tū eccie qz reciperet / et
 durauit hmōi doratio ecclesie vsqz ad tēpa
 nra p̄ successiones sanctissimoz patz **G**re-
 gorij ⁊ **A**mbrosij ⁊ alioz / qz non est credi-
 cile in retentione talū errasse cōtra xpi ius-
 sionē. **S**ed longe aliter in p̄mitiua doratio-
 ne distribuebant bona talia / qz postmodū
 tpe platoz / q̄ ceperūt paulatim refrigerce-
 re a sanctitate p̄oz / tandem abusi sunt tali-
 ter collationibz bñficioz ⁊ hmōi admistra-
 tione / qz pape paulatī ⁊ successiue ad se ml-
 ta reuocauerūt / vsqz adeo / qz finaliter dānis
 occasionibz ⁊ acceptis / qz nō est h̄ op^o recita-
 re / q̄si tota collatio ⁊ iurisdictio talis / penes
 papā ⁊ ei^o curiā remanebāt. **I**ta vt vix eēt
 p̄lat^o q̄ posset minimū bñficiū p̄ferre. **C**ō-
 currebāt ad h̄ exactiones multiplices p̄ sta-
 tu pape ⁊ cardinaliū. ⁊ si fraudes ⁊ abusus
 ⁊ simonie cōmitterent / relinq̄ iudicanduz
 exptis. **D**ecidit̄ dñi qm̄ forte aliq̄bz
 videret̄ qz sit expediēs eccie vniuersali / redi-
 re oia ad p̄stinū statū eccie. seu illi^o / q̄ fuit tē-
 pore aploz q̄stū fieri cōgrue posset / abiectis
 talibz iurisdictionibz p̄ magna p̄te / q̄ reddi-
 derūt ecciam totā brutalē ⁊ carnalē / ⁊ nihil
 fere sapientē de his q̄ dei sunt erga saluē em-
 animaz / non ex se q̄dem sed aburentiū vi-
 tio. **V**el redeūdū esset ad statū eccie tpe sil-
 uestri ⁊ gregorij / qm̄ qlibet platus dimitte-
 batur in sua iurisdictione ⁊ sollicitudinis
 parte / ⁊ papa tenebat que sua erant / absqz
 tot refuatiōibus tot ⁊ continuis magnis
 exactionibus p̄ sustinendo statū curie et
 capitis nimis forte crescentem / suū ceteroz

De concilio generali

membroꝝ status. **A**d sciendum igitur istud/cum multis appenditijs de puiſiōe clericorum sufficientiū rē. 2 ad puidendū expediēs est fieri determinationem 2 reformationem vniuersalē ecclesie. nā vniuersalē statū tangit. **S**ed dictum est pus q̄ reformatio talis fieri non debet in cōsilio solius obediētie isti. **S**i vero quis obijciat q̄ istud sic stare non pōt cū eis que dicta sunt de restitutione obediētie quo ad spūalia/quoniā esset ita bene periculū inobediētie culpabilis in vno sicut in alio. **R**espondetur q̄ latissima est differentia in spūalibus 2 temporalibus quo ad hoc/2 vti nam fuisse bene semp̄ intellecta a poribus 2 modernis. forte q̄ adhuc starent greci cū latinis. **P**atet enim ex hōre deductione q̄ papa potest remanere papa vniuersaliter in pfectiōe magna imo maiori q̄ erat **S**iluester/2 tamen nullum habebit exercitiūz actuale circa temporalia ecclesie vniuersalis/ per diocēses/ q̄ tuncunq̄ habeat dominium vel plenitudinem potestatis in habitu/que potestas ex causis certis pōt cohiberi 2 arceri. immo debet/ ne exeat in actuz sed dimittat singula singulis ministrare. **N**onne christus fuit papa perfectissimus nōne similiter **P**etrus. ipsi tamen omne exercitiūz abdicauerūt a se in talibz/ q̄s q̄s christus cum summa facilitate illud obtinere potuisset. **N**ihil ergo de pfectione status summi pontificis diminuit/ si pro causa rationali/remouetur ad tempus aut suspenditur sibi/ tanz anxia sollicitudo /tot curaz immortaliū 2 piculosisimarū in anima 2 corpore pro hōmō exercitiū circa temporalia distribuenda aut conferenda. augetur potus sua pfectio. 2 gratulari pfecto deberet in domino. **V**idetur vltorius pro hoc multis q̄ non expedit vnū solum caput p̄esse in tali exercitiū administrationis tpaliū. sicut expedit immo sicut necesse est vnū soluz/ p̄esse in spūalibus respectu omnium. **C**uius ratio est quia ea que fidei sunt debēt eadez apud oēs/ 2 hec identitas 2 vnitas vix aut nunq̄ ppetuari potest/ nisi recursus eēt finalis ad vnū caput. **S**ed de traditionibus humanis p regimine temporalium ecclesie/ totaliter oppositū inuenit. quoniā fm varietate tempoz locoz/ 2 gentiū/ 2 respectuum variāde sunt decretales 2 ordinationes super collationibus 2 regimine taliū tpaliū.

Et his omnibus que lati⁹ possunt dedu-

ci pbabiliter vellēt aliqui dicere nō esse expediēs fieri conciliū decisiuū sup restitutiōne vniuersali tpalis administrationis pape. **S**ed sup hoc debet conciliū vniuersale celebrari. **N**ec oportet illos esse vel dici scismaticos/ q̄ occasio e data 2 accidēte/ talem in temporalibus fecerūt aut faciūt subtractiones qz etiā stante vnitate eccle/ talis subtractio cōtingebat vel in toto vlt̄ in pte fieri fortassis debuisset/ 2 si absqz grauiori scissura ī spūalibus hoc potuisset ptingere. 2 ita sapientissima lucet in hac pte dei puidenna. q̄ ex malo scismaticis/ alia bōa sciet elicere. **E**t si petat de quo viueret papa interim 2 cardinales. **R**espondetur q̄ si faciant debitum suū laborādo 2 diligenter inquirēdo sinez scismaticis. p̄sumēdum est q̄ cito inueniēt/ 2 tūc pvidebit eis cōciliū generale qualiter erit expediēs honestū p̄ statu tanorū dñō rū. **S**imilit̄ de modis puiſiōis sufficientiū clericorum tūc tractandū esset p̄ futuro

Non expedit cōciliū p̄fatum fieri tanq̄s viarū vnionis tūmodo reptiū. **R**atio est qm̄ materia hōmōi tā totaliter apra est 2 discussa. q̄ ad possibilitatē viarū 2 rōnabilitatē vel irōnabilitatē earū/ 2 non restat nisi cōuenire istā obediētiā cūz altera in aliqua viarum. **D**oc autē fieri potest/ si vnq̄s debeat fieri absqz tali cōcilio huius obediētie qm̄ non videt q̄ alia cōclusio ibidem concluderet/ q̄s q̄ summarē aduersarij de aliq̄ via assumenda. si enī vnā particula ris via lmitaret̄ inciderem⁹ in incōueniēs quale patimur. **E**t his oibus nō determinatiue positis sed tūmodo examinatiue/ vide tur seq̄ q̄ nullo modo expedit nūc cōciliūz isti obediētie fieri nisi forte solū ad habendā liberā in p̄sulēdo deliberationē. 2 plenā p̄cordiā capitis 2 mēbroꝝ ad inuicēz/ sup modo 2 forma vniendi hanc obediētiāz secū 2 cū alia/ 2 hāc vnionē cōcorditer psequēdi. **A**d qd̄ ampli⁹ declarādū/ possent adduci p̄ticulares circūstantie sup diuersis affectionibus 2 intētionibus diuersoz. 2 sup per piculo maxio nouaz dissensionūz suboriendaz 2 vix vnq̄s sopiēdaz in spūalibus 2 tpalibus. **N**isi pus aue oīa lmitarent̄ ea q̄ tractāda eēt in cōcilio sup q̄b̄ fieret. **N**isi p̄terea fieret talis puiſio sup p̄missis nō deteminādis q̄ tāgūt fide 2 vlem ecciam/ q̄ cōuocato cōcilio nulli sup ipa disceptare aut saltē det̄minare p̄sumerēt. **D**emqz p̄stat aliq̄s affectat/ totalē penit⁹ decisionē bñdi

eti. et alij penit? B noluit. sed totis viribus obni-
terent. nec est ratio patens ad sui destitutioem/ ita-
tim sic inveniēda ut dicitur. Restat igitur
cōi et p̄cordi p̄silio vel deliberatiōe t̄m modo
q̄rere cū alijs viā aliquā/ in q̄ nobiscū p̄ue-
niāt p̄ uniēdo ecciam. siue via illa sit p̄uen-
tio/ siue cōpromissio/ h̄ns vim p̄siliū gene-
ralis i modificatiōe sua/ siue p̄siliū genera-
le formaliter/ siue cessio/ siue oēs vie in vnū
si debeat p̄fectus haberi finis/ put multi do-
ctores opinant. **Nā** et cessio ut dicitur fieri ne-
q̄t q̄ vnionē det verā in eccia sine p̄silio ge-
nerali/ et p̄ p̄sio neq̄ absq̄ p̄uentiōe/ et p̄fer-
tim renuēte cedere altero p̄tendentiū/ qm̄
p̄ p̄siliū taliter artabit q̄libet aut artari po-
terit q̄ requiret eoz p̄sensus. **Nā** si disen-
serint obedire p̄silio/ erūt palā scismatici. et
si scismatici erūt deponēdi. Quibz de p̄sili-
tis p̄cedendū erit ad nouā electionē libere
fiendā/ sicut eis a vita separatis/ aut libere
cedentibz. **An** v̄o ista sola causa/ vltimo
tacta/ sit sufficiens causa ad hoc q̄ expediat
aut de necessitate celebrandum sit b̄mōi cō-
siliū cōe isti? obedientie/ attēta difficultate
in cōuocādo/ et expensū/ et p̄iculis in p̄tinu-
ando. iudicēt illi ad q̄s spectat. et incōueni-
entibz maioribz prudent occurraut. **Ut**
vitas flāma ex discussione v̄tilitatione cla-
rior emergat/ p̄ponemus et soluem? obiectō
nes p̄tra viā mediā q̄/ put expedit/ tacta est
In p̄mis dicit aliqui p̄tra sc̄m expedi-
ens q̄ absq̄ discussione eoz q̄ hactenus fa-
cta sunt non p̄t sincere/ et p̄ p̄sciētiāz sere-
natione illud fieri quod p̄ponit. **Nā** si B̄n-
dictus ex vna pte cum suis adherētibz/ aut
alij ex altera sūt culpabiles de scismate aut
heresi vel de rebellionē aut alio tali vitio. q̄
liter tales absq̄ recognitione p̄prie culpe et
postulatione venie indulgentiā apud deū
et homines merebuntur. non remittitur pe-
na nisi p̄fiteatur culpa? **Sed** responde-
mus q̄ hec obiectō friuola est/ et sophistica
atq̄ fieri posset in oī materia dubia/ sicut
fieret ad impediendū viam cessionis libe-
re absq̄ discussione iusticie. **Dicimus** igit
fm̄ catholicā veritatē/ q̄ in dubijs potest
fieri confessio sub conditione/ et extali con-
fessione veniam absolutam peccator cōse-
quet. **Addimus** ad hec q̄ oia et fere oia di-
ci possunt dubia in foro exteriori/ que non
dū sunt iudicialif diffinita. **Propterea** n̄
lus erit scrupulus obediedo dño **B̄ndicto**
etiā vbi fuisset heretic? aut scismatic? si reli-

quiesceret/ vel si B̄ non p̄staret per diffinitivā
sniam eccle. **Similr** de subditis rebellan-
tibz/ si qui fuissent/ diceret. **Quis** nesciat
multa apud antiq̄s patres et nūc q̄ttidie to-
lerari. ut de simonijs et alijs/ que si iudicia-
liter essent ventilata et p̄uicta/ tolerari non
possent. **Supaddim?** q̄ tota res p̄ns/ ma-
gnis dubioz inuolucris p̄tectā est/ et vtriusq̄
colorata **Sed** nec sunt aliqua que p̄prie
et nude tangāt opposita fidei/ q̄n magis in
factis diuersis et diuersimode receptis/ q̄s i
iure p̄sistunt. **Nulli** idcirco p̄nt aut vix p̄nt
de scismate et heresi p̄tinaces p̄uinci in hac
pte **Deniq̄** dicim? q̄ regula m̄ḡalis theo-
logie nō d̄z nos scrupulū inq̄rere ut fiat di-
scussio/ illa. s. regla/ q̄ si illō sit dubiū an li-
ceat an si liceat illō fieri. si fiat certū ē illō eē
peccatū/ qm̄ p̄ p̄dicta nō habebit rōnabili-
ter dubiū de eis q̄ fuerint p̄cordata/ et p̄e-
supponet q̄libet aut nō errasse/ aut de erra-
tis penitere. et ita in suo honoris gradu/ iu-
re/ aut saltim mia remanere. **Eterū** ab
alijs sc̄da fieret obiectio/ p̄tra sc̄m expedi-
ens. **Crimina** inq̄unt nō ita generaliter re-
manere d̄nt impunita/ alioq̄n incētium
tribuerēt delinq̄ndi. **Sz** nec/ salua p̄scien-
tia/ forsan poterit d̄ns **B̄ndict?** ea ratifica-
re aut nō infringere q̄ facta sunt/ nisi p̄tūm
veniā/ et nouā p̄firmationē singuli p̄ se pe-
tant. aut nisi de nouo abilitent et ordinent
Sz respōdm? q̄ frequēter p̄cipue i delictis
tangētibz cōitatem aut homines grandis
status/ consultius tolerātur errores cōies.
qm̄ vindicari severo rigore quererentur.
Quāqd nō tolerat ecclā meretrices? **Nōne**
hec est exp̄ssa prudētissimi **Augustini** sen-
tētia in septis suis multis/ cui? dicta sicut
nec alioz hic nō inserim? q̄ a clericis satis
cognoscitur. q̄ insup magis rōnem q̄re tā-
lia dicta sunt. q̄ vbi dicta sūt/ nūc et alias of-
ferre conamur. **Non** deessent ratōnes et ex-
empla/ nisi breuitatis amor obstaret/ et si n̄
experientia doctrice pateret veritas.
P̄terea quod additur de conscientia do-
mini **Benedicti**/ satis dissoluitur per hoc
idem dictum/ q̄ etiam vbi mala fuissent p̄-
petrata. illa potest salua conscientia p̄ do-
no et vtilitate tanti negotij complendi/ tole-
rando dissimulare. **Sicut** regulariter vez
est q̄ prelati non solum potest imo debz
aliqua agere vel omittere propter genera-
lem inclinationem subditorum/ vbi etiaz
quandoq̄ mala esset/ que alias agere v̄l o-

mittere in grane delictum sibi verteretur.
Juxta quod inferunt aliqui / q̄ etiam vbi
via cessionis minus bona fuisset. tamē at-
tentis deliberationibz omnium subditorum
super postulatione huius vie / dominus
Benedictus illā acceperet tenebat / sicut nūc
acceptavit / q̄stuncūqz alias ad eā acceptā-
dam nō fuisset artat⁹ vel artandus. Sed h̄
omittam⁹. volum⁹ enī nihil discuti de factis
bacten⁹ vel inde. Rursus ea q̄ facta sunt in
p̄motionibz et similibz durate subtractione
auctorizata sunt p̄ ordinarios loco / ad q̄s
ge iure cōi spectabāt talia. Cur ergo nō po-
terit dñs Benedictus p̄sumere illos / qui a se
aut p̄decessoribz suis fuerant ad hec electi
et p̄moti / imemores nō fuisse sue salutis. q̄
re neq̄bit absqz scruplo tolerare ne dicam⁹
approbare q̄ facta sunt. Deniqz qd̄ sub-
iungit de venia singularim postulada ma-
gis ad verecundā multoz turbationē q̄m
ad tranquillitātē et pacē / satis eē debet postu-
latio venie generalis et modis honestis
executa. Facit p̄dictis q̄ oīa sacramē-
ta / nisi forte p̄nia / vim suā habēt / vt collatō
ordinū baptism⁹ et similia / q̄stuncūqz fue-
runt a peccatoribz distributa. stante tñ debi-
ta intētionē faciēdi q̄ ecclia facere intēdit / et
p̄cipue vbi nō ex affectata ignorātia iuris /
sed ex facti iuscitā peccatū exortū ē. p̄p̄ea
non erūt reordinādi iam ordinati. Dein
de tertio objiciēt aliq̄ cōtra idē secundū et
tertū expedies. et dicēt q̄ implicatō est i ter-
minis / vt dñō B̄ndicto fiat obedia tanq̄
summo p̄tifici. et nihilomin⁹ coartē eius
p̄as ad certā / et p̄ ceteros modos / et q̄ sibi
coadiutores sociēt. Sed n̄idemus p̄-
mo iuxta positionē illoz q̄ subtractionēz q̄
licite fieri potuissent cōfirmāt. sic reuera aut
in isto aut in mltis casibz p̄t euenire. Dici-
mus itaqz q̄ papalis dignitas nō p̄ extollē-
tia aut fauore p̄sone / s̄ p̄ ecclie vtilitate a
x̄po statuta ē / quāob̄rē fm̄ exigentiā vtilita-
tis ecclie / tanq̄ finis / d̄z hec dignitas agibi-
lia sua moderari. p̄f̄rim in eis q̄ nō sūt exp̄s-
sa in iure diuino. Hoc enī dicere eēt de iure
naturali cuiuslibet policie qd̄ violari non
p̄t aut mutari. Si ḡ contingit q̄ p̄dicta fie-
ri sit expedies p̄ ecclia / attentis circūstātijs
negocioz / aut vidz p̄t culpā dñi B̄ndicti
seu aliq̄s ei⁹ p̄ditiones / min⁹ ciuiles et vtilēs
ecclie. et vbi nō eēt culpabiles / aut p̄pter
generalē affectiōz et deliberationē omnium
subditoz / etiā vbi errarent et minus bene

iudicarent / dicim⁹ non solū ista licere fieri
imo posse surgere obligatōnē ad agendū.
Nec in h̄ derogat auctatē papali neqz ple-
nitudini potestatis sue collate sibi a x̄po s̄z
implet. Nā posse mala et inexpedientia ec-
clesie facere / q̄s diceret eē posse / q̄s crederet
hoc a christo collatū extitisse. Porro de istis
cp̄alibus admistrationibz eccliaz possessi-
onū / iuriū / beneficiōz / et similibz x̄ps p̄ se
ip̄m imediate nullaten⁹ se intromisit / nec
ordiare curauit. sciēs et volēs talia eē varia-
bilīa fm̄ exigentiā tempoz / p̄sonaz et loco-
rū / ad cōmunē ecclie vtilitatē. nō ad vnus
aut paucoz singularē pompā / aut inutilez
vanitates / siue voluntatē. Ratio postulat
nec negam⁹ / vt dñō pape et suis cardinali-
bus fiat sufficiens p̄uisio de bonis eccliaz /
sticis / sicut olim summo sacerdoti inferior-
res / suas d̄cimas offerebā. S̄z hec p̄uisio
nonne poterat adimpleri / absqz h̄ q̄ necessi-
se sit ex toto ius ordinariorū cassari vel suspē-
di. Profecto sic. Postremo dicēt aliq̄ q̄
hec via q̄ dicit media compleri non potest
absqz cōsilio hui⁹ obediētiē generali / et ita
cadit in illud qd̄ videt velle fugere. Dicim⁹
dem⁹ q̄ si cōsiliū generale nō q̄rret fieri ni-
si sub modificationibz tactis in hac via me-
dia. non videret incōueniēs aut periculūz
celebrare h̄mōi cōsiliū. Cesarēt enī omnia
q̄ cōtra ip̄ius vtilitatē audiuim⁹ allegari.
Nihilomin⁹ illud cōsiliū neq̄z iudicam⁹
necariū p̄ p̄lemēto celeriori et faciliiori hu-
ius vie. et absqz impensā innūeris / et tractu
tp̄is. qz nūc interim p̄s̄qz ista concordata
sunt / dubia quedā oriēt sup̄ p̄uocationē
cōsiliū / et q̄busdā similibz / q̄ hie cessant. Du-
bitabit forte ali⁹ q̄ dñs B̄ndictus audita
ista via illā aut impedit / aut nō cōcorda-
bit. Propterea forte tutus est / vt ante oīa
secrete / q̄stum fieri poterit h̄catur p̄sensu
maioz omnium istū obediētiē / aut saltē p̄-
cipalim⁹ / vt cōi consensu totius sue obediē-
tiē / fiat oblatio talis / cui vnuerſali p̄sen-
sui si renuat assentire. quis nō videbit tūc
ei⁹ modū p̄cedendi penit⁹ improbabilem
eē. quis non iudicabit ab eo iure recedēdū
fore. Non. n. poterit aliq̄ tergiversationē /
fauoria scismatis et subuersiōis ecclie de-
negari. Et si quis ad extremū dubitauit
rit similitē de principibz alijs q̄ nō app̄o-
babūt viā hanc mediā / fatemur h̄ non vlti-
quaqz certū esse / nisi p̄nt in moralibz sumē-
da est certitudo ex his q̄ vt i pluribz fm̄ rei

21

3

Decreta in
...

risimiles et pbabiles coniecturas euenisse
Si in oibus pdicta via nihil petit difficil/
 le aut onerosum vel inhonestum/queritur
 ppter quid pncipes et plati debeant impro/
 bare/maxime pro tanto bono reuentionis
 obedientie huius totalis obtinendo. Quid
 eni graue erit q oia indulgeant pterita / et
 non discutiant q dñs Benedictus habe/
 at bonos psiliarios nō suspectos cuiusq;
 pri/psm quoz iudiciū agat qd actur est/q;
 ipse a vindicando prias aut alienas iniuri/
 as immunis sit/et deo committat: aut certe
 vniuersali bono ecclesie et pacifillas donet
Ide dicitur de subditis qbuscuq; erga do/
 minū Bñdictū. Profecto nihil istoz diffi/
 cile ē nisi forte apd illos/apd qd bñlitas et
 caritas et ecclesiastica vnitas fuerint onerose/
 scz q turbationib; gaudent et querunt q sua
 sua sunt/nō q Jesu xpi. Aut q suis senten/
 tijs ceruicosa aiositate nimis credūt. Aut
 si difficulta esse ista quisq; contēderit/anim
 aduertat ille obsecro si plures sint in alijs
 vjs/difficultates et ambages/aut viam ali/
 quā oī difficultate carentē afferat i mediū
 nos letis animis cōplectemur. **O** si h vel
 facere nō vult. vel qd magis credim? non
 pōt tunc cū aliqd agere necesse sit/pgat no
 biscum in hanc sniam: et attendat qd plus
 hēardāni p ecclesia. vel sic stare/ imo q tūdie
 magnis lapsib; corruere/ et dñm Bñdictuz
 incarceratū esse: et cardiales suis honorib;
 spoliatos/ et pncipes ad p̄tionē piculosaz
 dispositos videre: aut q ita p̄parem? nos
 p hācreuentionē p̄mā et totalē huius obediē/
 m? et q̄liter/ si qd q̄suerit/ iā in p̄r̄sum ē
 et a prudētiorib; erit diligent? inq̄rendum
 et inueniendum facilis.

Finis.

Decreta in sessione
 publica cōcilij generalis Constantien. die
 sabbati. ix. octobris Anno. Mcccxxviii. Et
 pmo pbemū sup futuris cōcilij celebran/
 dis/ et puisione aduersus futura scismata

Requēs generalij cōcilioz ce/
 lebratio: agri dñici precipua
 cultura est. q̄ vepres spinas et
 tribulos heresū/erroz et scis/
 matū extirpat: excessus corri/
 git. deformata reformat: et vineā dñi ad fru/
 gē vberime fertilitatis adducit. Illoz et o

neglectus premissa disseminat atq; fouet.
Dec p̄teritoz tempoz recordatio/ et p̄ntiū
 psideratio/ an oculos nros ponit. **E**a p̄
 hoc edicto p̄petuo sancim? decernim? atq;
 ordinamus/ vt amodo generalia concilia
 celebrent. Ita q p̄mū a fine huius cōcilij i
 q̄nquenniū immediate sequēs. **S**ecundū
 vōla fine illi? mediate sequētis concilij in
 septenniū/ et deinceps in decenniū p̄petuo
 celebrent in locis q summus p̄ntifex p̄ mē
 sem ante finē cuiuslibet concilij approban/
 te et psentiente concilio/ vel in eius defectū
 ipm conciliū depurare et assignare teneat?
 vt sic p̄ quādā continuationē semp aut psi/
 liū vigeat. aut p̄ t̄mini p̄uidētā expectet.
Quē terminū liceat sumo p̄ntifici de frat^z
 suoz scē romāe eccie cardinaliū psilio/ ob/
 emergētes forte casus abbreviare/ et nulla/
 ten? proget. **L**ocū aut p̄ futuro cōcilio cele/
 brādo deputatū absq; euidentē necitate nō
 mutet. **S**i forte casus aliq; occurrerit q ne/
 cessariū videret ipm locū mutari/ puta ob si/
 diōis guerraz pestē aut silis. **T**ūc liceat sū/
 mo p̄ntifici de pdictoz frat^z aut duaz p̄ti/
 um ipoz psensu atq; s̄ b̄septē/ aliū locū p̄/
 us deputato loco viciniorē et aptū s̄ eadez
 tū natione/ surrofare/ nisi idē vl̄ s̄le ipedi/
 mētū p̄ totā illā nationē vigeret: tūc ad ali/
 quē aliū locū viciniorē alteri? natōis aptū
 hmōi cōcilij potit vocari: ad quez plati et
 aliq; q ad cōcilij solēt cōuocari/ accedēt tene
 ant ac si a p̄ncipio loc? ille fuisset deputatus.
Quā tū loci mutationē vl̄ termi breuiatōz
 teneat dicit? sumo p̄ntifex l̄time/ et semel p̄ an/
 nū an p̄fixū t̄minū publicare/ et irimare/ vti
 ad ipm conciliū celebrandū pdicti possint
 statim termino cōuenire. **S**i vero qd
 absit in futurū scisma oriri contingeret/ ita
 q duo vel plures p̄ summis pontificib; se
 gerent: a die quo ipi duo vel plures insi/
 gnia pontificatus publice assumpserint.
 seu administrare ceperint. intelligatur ipoz
 tūre terminus concilij tūc forte vltra an/
 num pendens/ ad annū primum breuiat?
 ad quos omnes prelati et ceteri qui ad con/
 cilium ire tenentur/ sub penis iuris et alijs
 per concilium imponendis/ absq; alia vo/
 catione conueniāt. **N**ec non imperator ce/
 teriq; reges et p̄ncipes personaliter vel p̄
 solennes nuncios tanq; ad commune inē/
 dium extinguendum/ p̄viscera misericor/
 die Jesu christi ex nunc exorati cōcurrant.
Et q̄libet ipoz p̄ romano p̄ntifice se gerēs

Decretū concilii constantien

infra mēsem a die q̄ sciam habere potuit/
aliū vel alios assumpsisse papat̄ insignia
vel papam administrasset teneatur sub in-
timatione maledictionis eterne et amissio-
nis iuris si quod forte sibi quesitū eēt a pa-
patu/ quā ip̄o facto incurrat. et vltra hoc ad
quaslibet dignitates actiue et passiue sit in-
abilis. cōciliū ipsum ad terminū anni p̄di-
ctuz loco prius deputato celebrandū indi-
cere et publicare. et p̄ suas litteras cōpetito-
ri vel cōpetitoribz ipsum vel ipsos puocā-
do ad causam/ vel ceteris p̄latis ac p̄ncipi-
pibus q̄stum in eo fuerit intimare. **N**ec nō
termino p̄fixo sub penis p̄dictis ad locum
cōciliū p̄sonaliter se transferre. nec inde di-
scedere/ donec p̄ cōciliū causa scismatis/ ple-
narie sit finita. **H**oc adiuncto q̄ nullus eoz
p̄cedētiū de papatu i ip̄o cōcilio vt papa p̄si-
deat. **Q**uinimo vt tāto liberi⁹ et citi⁹ eccle-
sia vnico et idubitato pastore gaudeat/ sint
ipsi oēs de papatu p̄tendētes/ postq̄ ip̄m
cōciliū inceptū fuerit/ auctate hui⁹ sc̄e sino-
di ip̄o iure ab oī administratiōe suspēsi/ nec
eis aut eoz alteri/ donec cā ip̄a p̄ cōciliū ter-
miata fuerit quolibz a quoq̄ sub pena fau-
torie scismatis obediāt. **E**t si forte electio
nē romani p̄ntificis p̄ metu q̄ caderet in cō-
stantē vlx seu imp̄sionē de cetero fieri cō-
tingat/ ip̄am nullius d̄cernim⁹ efficacie vl-
momēti/ nec posse p̄ sequentē cōsensum eti-
am metu p̄dicto cessante/ ratificari vel ap-
probari. **N**on t̄m liceat cardinalibz ad aliā
electionē p̄cedere/ nisi ille sic elect⁹ forte re-
nūciat/ vel decedat. donec per generale cō-
ciliū de electione illa fuerit iudicātū/ et si p̄ce-
dāt nulla sit electio ip̄o iure. **S**intq̄ sic se-
cūdo eligētes et elect⁹ si se papatu i gessit/
omni dignitate/ honore/ et statu etiā cardina-
latus et p̄ntificali/ ip̄o iure p̄uati/ et inabiles
de cetero ad easdē/ ac etiā ad papalē/ nec a-
liquis eidē secūdo electo vt pape sub pena
fautorie scismatis obediāt quocūq̄ modo. **E**t
eo casu cōciliū de electione pape p̄uideat il-
la vice. **S**ed liceat imo et teneant electores
omēs aut saltē maior ps ip̄oz/ quā cito si-
ne piculo p̄sonaz p̄nt/ etiā si piculū omniū
bonoz immineret/ se trāsferre ad locū tutū
et metu p̄dictū allegare/ corā notarijs publi-
cis et notabilibz p̄sonis in multitudine po-
puli/ in loco insigni/ ita tamē q̄ allegantes
metū huiusmodi/ habeāt in ip̄ius met⁹ al-
legatione exp̄mere speciē et q̄litate dicti me-
tus/ et iurare solenniter/ q̄ metus taliter al-

legatus est verus/ et q̄ credunt se ip̄m posse
probare/ et q̄ per maliciā vel calumniā bu-
iusmodi metu non p̄ponūt. **N**ec vltra pro-
ximū futurū conciliū vllō modo possit dif-
ferri allegatio dicti metus. **T**eneant in su-
per postq̄ se trāsulerint/ et metu allegaue-
rint modo p̄dicto. puocare sic electum ad
conciliū/ quod cōciliū si vltra annum
pendeat a die puocationis huiusmodi/ in-
telligatur ad animum vt supra ip̄o iure ter-
minus breuiat⁹/ et nihilominus teneatur
electus ip̄e sub penis p̄dictis. et cardina-
les puocantes sub pena amissionis cardi-
natus et omniū beneficiorū suozum. quā
ip̄o facto incurrant/ infra mēsem a die puo-
cationis/ conciliū ip̄m vt supra dicitur
indicare et publicare/ et q̄s citi⁹ poterit inti-
mare/ cardinales ip̄i/ ceteriq̄ electores ad
locū concilii tempore conuenienti persona-
liter se transferre/ et vsq̄ ad finē cause expe-
ctare. **T**eneantur quoq̄ prelati et ceteri vt
supra ad cōuocationē cardinaliū t̄m/ si for-
te sit elect⁹ puocare cessare/ accedere. **E**t
sic elect⁹ in cōcilio ip̄o non p̄sedeat/ quin-
imo sit a termino iniandi cōciliū ip̄o iure
ab omni administratiōe papat⁹ suspensus/
nec sibi a quoq̄ sub pena fautorie scisma-
tis quomodolibet obediatur. **E**t si infra
annū ante diem iudicii concilii p̄tingant
supra dicti casus. vtz q̄ plures se gerāt pro
papa/ vlx q̄ vn⁹ p̄ metu seu imp̄sionē eligat/
cēseāt ip̄o iurē. tā gerētes se p̄ papa q̄ elect⁹
p̄ metu seu imp̄sionē/ et cardiales ad dictū
cōciliū puocati/ teneātq̄ in ip̄o cōcilio cōpa-
rere p̄sonaliter. cām exponere et iudiciū cōciliū
expectare. **E**t si dictis casibz occurrētibz
p̄tingat forte casus aliq̄s q̄ necariū sit locū
cōciliū mutare/ vel obsidiōis vlx guerre vlx pe-
stis vel filis/ teneāt nihilomin⁹ tam oēs su-
p̄dicti q̄s omēs p̄lati/ ceteriq̄ qui ad con-
ciliū ire tenent ad locū proximiorē vt p̄mittit
qui sitabilis ad conciliū p̄uenire. possitq̄
maior pars p̄latorum qui infra mēsem ad
locū certum declinauerint/ illum sibi et ali-
is pro loco concilii deputare/ ad quem cete-
ri conuenire teneantur/ ac si a p̄ncipio fuisset
deputatus. **C**ōciliū aut vt p̄fert duo-
catū et aggregatum de h̄mōi scismatis causa
cognoscēs/ et in cōtumaciā electoz seu gerē-
tiū se pro papa vel cardinaliū si forte veni-
re neglexerint. litem dirimat/ cām q̄ diffini-
at/ ac culpabiles i scismate p̄curādo/ seu nu-
triendo/ vlx in administrādo/ aut obediēdo

vel administrantibus fauendo seu contra interdictum supius eligendo, vel caluniosos in aliquid legando mentem, etiam ultra predictas penas, cuiusmodi gradus statim seu preminentie existant ecclesiastice vel mundane sic puniantur ut videlicet rigore trahantur ceteris in exemplum. **A**t autem metus seu impulsionis molestia in electione pape eo formiduloso euitetur, quod tunc christiani in laetabilius eorum incussio seu factio preterit: ultra predicta specialiter ducimur statuendum, quod si quis huiusmodi mentem vel impulsionem aut violentiam electoribus ipsis vel alicui eorum in electione pape intulerit, seu fecerit aut fieri procurauerit, vel factum ratum habuerit, aut in hoc consilium dederit vel fauorem, facientem ve scienter receperit vel defensusauerit, aut negligens in executione penarum inferius memoratarum extiterit, cuiuscumque status gradus vel preminentie fuerit, etiam si imperialis regali pontificali aut alia quibus ecclesiastica aut seculari prefulgeat dignitate, illas penas ipso facto incurrat, quod in constitutione felicis recordationis Bonifacii pape octauis que incipit Felicitas, continetur illis effectualiter puniatur. Ciuitas vero etiam si quod absit urbs Romana fuerit vel alia queuis vniuersitas, que talia facienti consilium vel auxilium dederit aut fauorem, vel infra mensuram saltem taliter delinquentem prout tantum facinoris enormitas exegerit, facultas ei affuerit non ducit puniendum, eorum subiacet ecclesiastico interdicto. Et nihilominus propter dictam urbem pontificali et supra, eorum sit puata dignitate non obstantibus privilegiis quibuscumque. **V**olumus insuper quod in fine cuiuscumque concilii generalis hoc decretum publicetur solenniter nec non quoad omnes et ubicumque romani pontificis electio imminet facienda ante ingressum conclauis legatur et publice intrometur.

Finit.

Sequitur sermo

eiusdem cancellarij factus in die circūcisiois dñi corā papa apud tarasconam.

Apparuit grā dei et saluatoris nri omib; homib; erudiens nos, vt abnegātes impietate et secularia desideria, sobrietate iuste ac pie viuamus in hoc seculo, et reliq; que nūc audiuit ex epla pauli, vestra deuotio. **Q**uā apparuit grā dei

et saluatoris nri, ad eam cum fiducia thronum gratie eius, ut misericordiam eius consequamur et gratiam in auxilio optino. **N**ā quod finis hoster super nos, et nos debilitati contractis iacemus in uno et limo perficimur, confundat pelagiana heresis, quod gratiam dei per subleuationem necessariam abnegare presumit. **R**ursus quod de gratia dei sermo habendus est et de nomine Iesu, que nemo potest dicere nisi in spiritu sancto, ut ipse Iesus secundum nomen suum sit nobis Iesus, ut preterea condēnatos in curia iusticie gratie nos curia suscipiat, dum interim sedet in throno sue gratie, postquam legitimum tempus comparandi pretereat, appellemus ad curiam et thronum gratie, illic nos presentemus in confessionibus ubi soror nostra mater est eiusdem gratie, et aduocata nostra, que plane despicere nos non poterit. **C**aro enim et sanguis noster est et curie sue iura defendet, iura gratie. **S**ed quis est iste thronus gratie, **A**lle pculdubio puer hodie circumcisus, cuius uocatum est nomen Iesus, ut per iesum gratia fieret sicut lex per moysen data est, ut saluaretur mundus per ipsum, quem vidimus plenum gratia, immo gratiatum. **D**eus meus, misericordia mea, inquit propheta. **E**t quid misericordia nisi gratia. **S**ed dicit fortasse timidior aliquis, **E**go apertos habeo oculos cordis in lumine fidei, et lucerna euangelice veritatis hodiernae intueor in huius puero seueritatem diuine iusticie seueram, valde, que etiam proprio filio dei non pepercit, quin eum nuditati et frigori et duro vulnere dum tenellus circumciditur exponeret. **E**t tu mihi apud ipsum puerum inuenite thronum gratie repromittis. **S**i in viridi hoc fecit deus, si innocentissimo filio non pepercit, in sicco quid fiet peccatoribus seruus qualiter ignoscet? **Q**uin etiam mater eius, mater benedicta, quibus oculis peccatores inspiciet, qui tota hodierni doloris sui causa sunt, qui totam sue grandis anxietatis materiam prebuerunt, dum propter eos unigenitum dilectissimum, ex acri vulnere cruentum, ex nuditate et frigore vagientem cognoscit et dolentem? **A**uero quisquis hoc dixerit sciat nil tale timendum, satisfactum est iusticie, satiata est, non punietur bis in id ipsum, cum qui gratiam huius pueri flagellati meruit, qui factus est a deo nobis iusticia atque redemptio, in quo et si iusticia appareat in ei, attritio de propter peccata nostra supereminet tunc apparet gratia dei, quod ut seruus

Verbo factus in die

redimeret tradidit filiū / q̄si peccatorē puni-
endum. **Sed** et tu virgo dignissima non
abhorre peccatores, sine quibus nunquā
fores tali digna filia qui licet ex te genitus
est. attamen nobis natus nobis datus.
Adimus ergo cum fiducia te: et filium tu-
um. **In** quibus talis apparuit gratia dei
vt tu mat̄ dei fieres iuueniēdo gratiā apud
deū / et ipse hō fili⁹ dei diceret. **Ita** vt nō du-
bitauerit **Aug.** asserere. nullā in reb⁹ p̄ ips-
oris maiore ista esse gr̄am / dū verbū caro
factū est. **De** q̄ verbo locut⁹ det ipse nob̄
gratuita benignitate v̄biū efficac̄ et fructuo-
sum. meritis et p̄cib⁹ tuis v̄go glorioſa / que
ab angelo vocata es gr̄a plena aſonomati-
ce. et diuina ſalutatioe quā repetim⁹ dicētes.
Aue et c̄. **Apparuit** gr̄a dei et ſaluatoris
noſtri. et reliq̄. **Et** hilarēſce tu q̄ perierat / mi-
ſerā de hō terige aureſ / audi. et gr̄as age. qm̄
apparuit gr̄a dei. datū certe optimū et do-
nū p̄fectū. qm̄ gratia dei vita eterna. et ſi do-
min⁹ dat gr̄am. dabit et gl̄iam. **Nō** igit in-
uanū hāc dei gratiā accipias / nō p̄ in grati-
tudine in hui⁹ anni p̄ncipio enceniū tam
inſigne p̄cipēdas. **Et** attendas vigilant. qz
nō dicit apls. apparuit ſap̄ia dei. apparuit
iusticia dei. apparuit potētia. **Illas** q̄ppe
magis eximeſcebat hō re⁹ / p̄ditor / et dam-
nat⁹. quā d̄ſiderabat. **Qm̄** ſap̄ia accusabat.
et nō hēbat locū negatio. nec valebat excu-
ſatio. **Ad** v̄bi es et c̄. **Si** voluerit meū cō-
tendere (dicebat **Job** afflic⁹) nō potero rī-
dere vnū p̄ mille. **Iusticia** accusatū p̄dēna-
nabat. et nō inueniebat appellatio: qz au-
diſti vocē vxoris tue et c̄. **Propterea** idem
Job verebat̄ oīa opa ſua. ſciēs qz nō p̄cerz
delinquētī. **Hinc** q̄z est p̄phetica ſupplīca-
catio. nō intres in iudiciū cuſ tuo tuo do-
qz nō iu. in con. tuo om. viues. **Potētia** d̄-
nūq̄ accusatū et p̄dēnātū puniebat / et nō
erat euasio. **A** facie man⁹ tue. i. potētie ego
defeci / plorabat p̄ſalmiſta. **Et** ruruſus quis
nouit p̄tatem ire tue et p̄ timore tuo. i. et di-
numerare. **Et** nemo eſt q̄ de manu tua poſ-
ſit eruere. **Nō** q̄grebam⁹ ſap̄iam accuſan-
tem. nō iusticiā p̄dēnantē: nō potentiaz
executioni ſniam demādantē / atqz ſeuientē
tem. **Ubi** ſeuientē. **Seuientē** nūc in celo
otra apoſtaras āgelos. nūc in paradiso otra
parētes p̄mos. nūc in turri babel p̄ cōfuſio-
nē linguaz. nūc in terra p̄ diluuiū aquarū
multaz. nūc in pētaſoli peccatrice. p̄ ſub-
uerſionē p̄uerſoz. **Tandē** in iſer⁹ p̄ inclu-

ſionē oīm. **Sz** ſolā gratiā miſantem et ab-
ſoluētē petebam⁹. q̄ ſalui eſſem⁹ / nō ex ope-
rib⁹ iusticie q̄ fecim⁹ nos. **Et** hec hodie no-
bis apparuit. dum celauit deus potentiaz
in infirmitate. ſp̄iam in infantia: iusticiam
in pietate et circūciſionis ſatisfactōe. **Tā-
q̄** impoſuerit deus ſilentiz eis. et dederit
audientiā totā mie. **Ita** ſuperatis omib⁹
datur triūph⁹ gratie. **Et** hec apparuit ho-
die nob̄ valde neceſſaria. **Nam** qd̄ ageret /
q̄ ſe v̄teret hō condēnat⁹ in curia iusticieſi
nemini datus eſſet locus appellatiois ad
curiam gratie / ſi non ſuperaret miſericor-
dia iudiciū. **Dicamus** iterum qz p̄ri⁹
ſempiterna dei virtus atqz diuinitas (teſte
apoſtolo) ex eis que facta ſunt intellecta cō-
ſpiciebatur. ſicut antea dixerat ſap̄iens / qz
ex magnitudine ſpeciei et creature / potest vi-
ſibilit̄ earum creator agnoſci. **Sed** et ſa-
p̄ientiam eius et operibus agnoſcit que ex-
clamans dixit: q̄z magnificata ſunt opera
tua domine: omnia in ſap̄ientia feciſti. **Po-
terat** quoqz dei beniuolentia vt cūqz agno-
ſci in rerum dignantiſſima conſeruatiōe
et directione in ſuos fines: ſicut potentia
et creatione. et ſap̄ientia ex gubernatiōe vi-
deatur. **Quapropter** forte gratiaz appels-
lat ſap̄iens nutricem omnium. **Sed** ex re-
paratione lapſi. et recreatiōe deperdit̄. et
iustificatione imp̄ij. maxime apparuit gra-
tia dei. **Nam** que gratia maior / que libera-
lior. vel dici vel exiſtinari potuerat: qm̄
vt tantum daret deus homini. vt pauper
fieret: quis hoc crederet. ſi nō p̄ſeus ſecre-
torum dei. **Paulus** aſſereret. quia pro no-
bis egenus factus eſt / vt illius inopia diui-
tes eſſemus. **Gratia** in ſuper qualis mira-
bilior / q̄ vt taliter compateretur homiui
miſero deus. qz miſer fieret. opprobrium et
abiectio plebis. **Iſta** nōne ſunt viſcera mi-
ſericordie dei noſtri. in quib⁹ viſitauit nos
deus oriens ex alto. **In** quibus apparuit
gratia dei et ſaluatoris noſtri hodie circūci-
ſi. **Amplius** vero domina natura. vt hu-
mano more loquamur. quāuis in ſuo crea-
turarum ſpeculo pulcerrimo. in libro capa-
ciſſimo. in carmine ſonoro. et armonico /
monſtraret potentiam dei efficientem / et
ſap̄ientiam exemplantem. et bonitatem cū-
cta finientem. p̄imum ex v̄nitate. ſecundū
ex v̄itate. tertij ex bōitate creaturaz. **Rur-
ſus** p̄mū ex ea et mō. ſcōm ex ſpecie. tertij ex
ordie. **Silr** ex creaturaz meſura potētia

[Marginal notes on the right side of the page, partially cut off. The text is dense and difficult to read due to the angle and the handwriting.]

Et ex tunc nūtero sapientiā. Et pōdere trahē
 te in suos fines bonitatē: vt qdā circulo in-
 telligibili ex ipso create/ r p ipm exemplan-
 tem/ r in ipso finietē sint oīa/ nihilominus
 mūd^o hāc sapiāz dei potētiā r bonitatē cog-
 scere hūs/ nō glificauit deū neqz grās egit.
 Sed vcluerat sibi oīa/ r obscuratū factū ē
 inspiēs cor eoz/ r defecerūt scrutātes scri-
 pturā. Quāobre ordinauit de^o facere opus
 noue grē supra naturā: vt esset grā dñi re-
 gināz nature. Nā grā ei⁹ q r mīa sup oīa
 opa ei⁹. Que grā lz supboz oculos sua lu-
 minositate cecauerit: illustrauit mētes hūi-
 lū. sic exultās iesus in spū. Cōfiteor inqt
 tibi p^o celi r terre. qm absco disti beca sapi-
 entibus r prudētibz/ r reuelasti ea puulis.
 Ita p^o: qm sic placitū est apō te. Placituz
 nō meritū. vt nō glietur an eū stulta psum-
 ptio oīs carnis: q in sapiētiā deū nō cogno-
 uit. Jō placuit p stulticiā pdicatōis noue g-
 tie. saluos facere credētes. Hoc autē opus
 grē. apparuit manifeste in eo q verbū caro
 factū est/ vbi totū opat^o grā: totū sibi datur
 Nil aut paucū hz natura/ neqz ex radice su-
 perioz astroz/ r cōstellationū. sic impietas
 quāda finxit. Neqz ex actione inferioz elem-
 toz. saltē q ad modū q subit^o fuit. Vbi pre-
 rea patif mificors r mifator dñs: vt saluet
 r regnet puaricator hō re⁹. Apparuit g
 benignitas r hūanitas saluatoris nri dei
 vt alibi gaudet apls. Apparuit inqz misti-
 ce bechūanitas: vt signū magnū in celo ce-
 loz do. Nam sibi hipostatice vnione con-
 iūcta ē/ r bec qsi mulier amicta sole iusticie
 q plena grē lumine/ r luna totū mutabi-
 liaz nature sub pedibz ei⁹/ rōne auctorida-
 tis impiose. r corona stellaz. xij. q sunt. xij.
 progatiue singulares in capite ei⁹. ex dñā-
 tionis sublimitate. Nā et benigna hūani-
 tas dei saluatoris nri vnīuersum mōm spi-
 ritualiū eternarūqz creaturaz purgat. illūi-
 nat. r pficit: supior eis in ordie hierarchico
 stabilita. vt sol qdā eternitatis. Imperiū q
 qz possidet sup vnīuersū materiale atqz cor-
 poreū. vt ex miraculoz opatione mōstratū
 est. Duodeci postremo progatiuis. qsi to-
 tidē sideribz coronata refulget. quoz in cō-
 patione ad diuinitatē. Totidē in opatiōe
 atē ad carnē r rursus totidē in cōparatō-
 ne ad totā rez vnīuersitatē. Cōsidera hūa-
 nitatē hui⁹ pueri hodie circūcisi in ordie
 ad diuinitatē: r inuenies q in ea tanqz in
 ope pclarissimo super aliud/ oē creatū relū-

cēt quoz attributa. q sunt dei potentia. q
 sapia. dei iusticia. r supeminēt dei grā q
 circulo qdam spūali infimū summo iūgit.
 pacē opās i terrz r i celo. Cōsidera iam in
 ordie ad carnē r iuēiel carnē ab ea qdrupli-
 ci dote decorari. Agilitate. stbilitate. ipassi-
 bilitate. r claritate. Et q in via non ita fie-
 bat. h erat spēale dispēsationis diuie mira-
 culum. Deinde si consideraueris huma-
 nitatē hui⁹ pueri in ordie ad creaturaz
 vnīuersam: videb eā tanqz instrumentū di-
 uinitatis hre oqprātem in celo r in terra in
 mari. r in oibz abyssis: btōs illūiat r pficit
 in celo: viatores iustificat in tra: alios non
 plene iustificatos dimittit v^o alibi in ma-
 ri purgatiōis. Alios obstinatos dānat r de-
 turbat in abyssū dānatiōis. Quoz qz
 multus est h fmo. r ad interpretādū diffi-
 cilis: r orō nra ad alia pperās expediri desi-
 derat: r coartem^o eā infra limites pñi: celebri-
 tatis. Et duobz qsi gradibz. itinere breuia-
 to decurrat. Et dicam q apparuit grā dñi
 pmo in humili subiectiōe sua ad legē circū-
 cisionis. Postqz impleti sunt dies octo vt
 circūcideret puer/ inqt euangelista. Appa-
 ruit scdo in ppli redēptione fm nomē sal-
 uationis. vocatū est nomē ei⁹ iesus: quod
 vocatū est ab angelo pūfēs in vtero p̄cipe-
 retur. Causaz reddit angelus apud Dat-
 theū: qm saluum faciet pplm suū a peccat^o
 eorum. Hoc modo euangelium cum epi-
 stola sociantes. vtrunqz per alterutrum de-
 ducamus sub duobus tantum gratie dei
 signis: que sunt humanitas seu humilitas
 primum signum: r scdm benignitas seu ca-
 ritas. Unum in circūcissione. In nomi-
 natione alterum: vt verum sit q apparuit
 humanitas in primo misterio. benignitas
 in secūdo: r gratia in vtroqz. dei saluatoris
 nostri. Itaqz quis fidelium non perspi-
 cuum habeat r compertum/ gratiaz dei ho-
 die apparuisse: dum attendit q ipse legis
 conditor. duro se legis vinculo quasi seru⁹
 astringit. r fit sub lege velut infans. velut i-
 potens. r peccatis obnoxius: Ad quid ita
 Humirum vt ingratitudo neqz p̄sumptō-
 nis humane/ confunderetur r erudiretur:
 que in tantam prozupit audaciam/ magis
 vero amentiam: vt diuinitatis maiestates
 appeteret. volens esse sicut deus. sciens bo-
 nū r malū: p̄terea dō medicamētū p̄trariū
 hūilitat^o opposuit dscēdes a sumo sue ma-
 iestatis/ ad ima vilissima nre hūanitat^o.

Verbo factus in die

Sic aduersus auariciam primi hominis ipse summam liberalitatem. Sic aduersus gulam eius summam frugalitatem. Sic aduersus ingratiudinem nimiam ipse gratiam ostendit infinitam: erudicet nos facto certissimo. ut abnegatet impietatem malam hospitalem. et sodalem perfidiam. et secularia desideria que mergunt in iteritum: sobrie et iuste et pie viuam in hoc seculo. Sobrie que ad nos. Iuste que ad primos. Pie que ad deum et sanctos. Humiliemur igitur a iustis nostras leges imitantes hunc puerum. et circuncidam per discipline cultum. vitioz supfluitate a nobis et sensibus nostris. Circuncidat eorum a supfluitate superbia. ne plus sapiat quam oportet. nec prudentie per praeiuriam. Circuncidat ipsum ab omni carnalitate excessu sine sordibus et colluuium voluptatis. sic puerum et mundum. Circuncidat oculi ne videant vanitatem. os et lingua ne loquantur mediam. aures ne audiant detractionem. tactus et gustus ab omni lubricitate. totum corpus a rebellione. et aiam otumaciam. Ut sobrie viuam in nobis metipsis. Viuam et iuste apud primos redderet unicuique quod suum est. cui vectigal. vectigal. cui honorem. honorem. Viuamus tandem pie deo adherentes per fidem et spem et per caritatem. circuncidantes omnem errorem et superstitiosum per fidem. omnem despectum et presumptuosum per spem. omne odium et cupiditatem per caritatem. Sit in nobis fides vera et viuam secundum vim rationabilem. ex recognitione imense sapientie. Sit spes certa secundum vim irascibilem. ex perfectione summe eius potentie. Sit caritas feruida. ex consideratione summe benivolentiae et gratie. que appuit hodie in circuncisionis humilitate. Hoc modo sobrie intra nos. iuste intra nos. et pie supra nos. viuam in hoc seculo. **A** Sed tibi pessima. ve tibi neque in gratitudo cordis humani. cordis in circuncisionis et certe in humani. dum ad tantam gratiam non illi. ma dei tui. non corrigetis. non emollitis. non flecteris. Humilis est ipse que est deus benedictus in secula. et tu ceruicem erigis. tu superbia et cinis. Tu sordida pellis inflaris et tenderis. Tu in se inflaris et tenderis sordida pellis. sacculus stercoreus et vniu. Humilis est ipse legislator tuus. obsequas legem tuam. et tu quotidie legis sue iugum suauem et leuem otumaciam excutis et perfringis. Humilis postremo inuenit pius erga te misericors et benignus. et tu plenam impietate. errores fingis. et sequeis superstitiones. de eo que vel superbe presumis. vel desperas superbius. Ad ipsum denique nullo pietatis. nullo dilectionis affectu moueris. Pudebat fortassis in seque humilem boiem. vltimum que pudebit humiliem

le ipsum imitari. Vide stupendum et horrescentem flagellat in circuncisione leo de tribu iuda. ut humiliet canis mortuus. filius hominis putredor et mis. Circuncidat in carne puer Iesus. ut absque pro pudico nos in corde et sensibus maneamus. ut cum abraam nos filium unigenitum cum tota familia et ynaculo. hoc est ipsum nostrum cum affectionibus et cognitionibus uniuersis circuncidat discipline cultro neque omittam. et solam opprobrium egypti. si neque pure de populo neque sed de irritum efficere voluerimus. **D**es quidem habere agere. uenit. deus precipue. sic ipse per ceteris in deum sorte electus est. Excultet igitur cum tremore humili. et gratias agat. et appareat in eo gratia dei et saluatoris nostri. Sed benedictus hodie que per maiorem gratiam. gratie vialis similitudinem repedere dignum fuerat. plus aliis replet ingratiudine. et pro pudico sibi fecit impietatis et secularibus desideriis. neque sobrie neque iuste. neque pie viuam in hoc seculo. Ita pergebam in meditatione mea. satiram in deo de clamare. Neque. non in tanta verberatione indignis materia deesse verba potuerat. Dum ecce studiositas speculatrix. in oportunitate quod sua. gratiam quoniam speculatiuam. siluam apponere videbat. ut plus sibi quam edificatione de fuisse. **D**ic inquit si ipse circuncisus est. an circuncisus resurrexit in gloria dispensantibus factus. Ita me pie tenere nudi. ad honorem eorum et quod ipse fuit secundum carnem. que est deus benedictus. et ad puerorum confusionem. **D**ic periculam illam carnis et vitium. ut multi fuerunt dimisit in terris. Et talis de effuso tunc sanguine quod est. Rudi quod dicitur per se esse de integritate humane nature et necessitate. sine quibus non subsisteret. Quasdam de congruitate. sine quibus neque perfecte neque decente existeret. Quasdam de supfluitate. Prime due resumpte sunt sic aliis resurgentibus fieri. non oportet habere de reliquis. **S**i quis igitur contenderit periculam illam cum sanguine fuisse de integritate humanitatis primo vel secundo modo. illa resumpta sunt. et vel in terra non manent. vel multiplicata sunt. **E**rat ne igitur pars illa carnis vel sanguinis per coicationem idiomatum deus. et si deus. et homo. **D**iuini rationem tanquam egentem logicissima et subtilissima perscrutatio. **E**t consequenter illam si sit adoranda adoratio latrerie. **P**erge ad alia. quod melius est hic nihil quam pauca dicere. **D**ic ad quod pererat circuncisio. **R**espondeo proderat originale peccatum delendo et dando gratiam. sed non aperiebat ianuam paradisi. **D**ic que dabatur per

feminis remedium? Responsio fides pro-

pria si adulate erant: vel parentū p puulis.

Quoniam die octauū nō ipēdebat? Rñsio non

pp̄t tēneritudinē: ad resurrectiōis misteri-

um? Quid de filijs isrl' in dextro nō circū-

cis? Pietenco fuisse cū eis a deo reuelante

moysi dispēsatū. Dic si p cognationē spūa

lē circūcidēs circūciso iugebat? Puto cog-

tionē hāc magi hūana pstone, q̄ naturali

vel diuino iure inuētaz. Quod si q̄s aliter

sentiat pp̄t grām q̄ p̄fert. dicat p̄sequēter sic

de baptismo. Dic an circūcisus silq̄s ba-

ptizat? / insigniebat duplici caractere? / et si i

eo grā duplex augebat. Ita si capax erat v-

triusq̄: / et dū circūcisio curebat vtiliter.

Dic cur circūcisio q̄ data i fed' eternū cessa-

uit: qd dico cessauit / imo facta ē mortifera

adeo vt Paul' denunciaret si circūcidimini /

pp̄s nihil vob̄ pdest: Dico q̄ p̄pe nō cessa-

uit: / et trās iyr in baptismū. cui' erat figura /

qd̄ igit mirādū. si re exhibita figura cesserit.

Sz auget q̄ōnis admiratōz. cur pp̄t p̄-

uationē circūcisionis / et alioz legalū / pau-

lus restitit petro i facie: cū tñ ip̄e q̄sdā circū-

ciderit. Igit̄ q̄ pacto rephēdit ip̄e qd̄ age-

bat. / et p̄stūm sup̄iorē i auctate. aplatu senio-

rē. / et in grā p̄firmatū die p̄tecostes: q̄liter i

culpā paul' eū / et narrat non recte abulasse

ad vītate euāgelij Rñsio. distinguēda sunt

tp̄az / et cordabū sc̄pturē. Ips circūcisiois

trip̄l' cucurrit. Currebat p̄mo vtiliter vsq̄

ad baptismū. Secūdo p̄missiue apud iu-

deos vsq̄ ad publicatiōē euāgelij pleniō-

rē. vt mī sinagoga honestas h̄ret exēq̄as

Sz tūc apud gētes / et p' apd̄ oēs pestifera

fuit: / et obfuario: p̄p̄ea Pet' / et Paul' lici-

gelū suū recipiēs: Quid si de facto in pau-

lū excoicationis s̄ntas p̄mulgasset: an eas

Paul' timuisset: Quid si Pet' p̄stitisset i

h̄ errore. nunq̄d eo facto papa p̄tū pdiderat:

q̄ si nō nunq̄d tñ deponēdus erat / et p̄ q̄s / et

quō: An p̄ciliū sine eo potuisset in h̄ casu

celebrari: Quid si pet' vi armata errorem

suū defendere voluisset: nunq̄d ip̄o etiā ma-

nēte papa. vim v̄licuisset repellerē aut yer-

bis aut carcerib' / aut ip̄a deniq̄ morte.

Dieronym' p̄trea / et Aug. doctores eximij

cū discordēt in hac materia nunq̄d alter eo-

rū dicēdus est heretic'. Ille paulū dispēsa-

tionē mētūtū: h̄ Pet' iuste rephensū fuisse

defendit Porro cur in cōcilio de cessatō-

ne circūcisionis pet' sūmus p̄ntifex nō tu-

litāniam s̄z iacobz: In nuebā studio sitati vt

taceret: / et nō poneret in celū os suū Tūc ex-

clamās dixit: Nunq̄d nō expedit de talib'

in q̄rere. vt sciat q̄libet magn' cū pusillo q̄-

litate sue potētē. sue subiectionis sui cor-

dis. q̄ sibi cōpetit iure diuino / naturali. vel

hūano. Alioqn̄ error facile surripet: / et con-

fusionis horrore cūcta fedarent. Quid est

igit̄ qd̄ innuis mibi q̄si non liceat de potē-

tia Petri disputare: Nonne de oipotētia

dei q̄tridie p̄q̄rimus: Sed tñ vis vt ista nē

p̄trea: reuertamur ad puez̄ Jesum Dic

si puez̄ istū circūcisionis dolor attigit: cur

vtiq̄s gaudio magno frueret. Sic: / et forte

tātus q̄tus in passione nūc p̄uisa Picci

cor eius motib' oppositis dilatactione / et cō-

strictōne simul mouebatur. Responsio nō

oportet: quia gaudiū superioris portiois

non redundabat in corpus. Dic si vere

compatiebat ei mater sua cōscia tanti gau-

L

L

Bermo factus in die

Impie et blasphemie: quos inter ecclesiasticos impune fieri stupor est: Nunquid apponi debet punitio. Ita deberet: sed pluries audisti quod quod prebet/soluit pro non facit. Provideat gratia dei saluatoris nostri et summi pontificis diligentia

Questiones huiusmodi multiplicare magis et magis satagebat ipse nimis studiositas speculatrix in meditatione mea. Qui ego. Noli procor mihi molesta esse. Locum et tempus aliud expecta. Non est iste disputatio speculativa actus, sed edificatio practice. Tu inter secedas aliorum: ut de gratia dei et signis eius certo pergat itinere primo nisi presertim ad signum secundum quod esse posuimus benignitatem salvatricem. sic notat in nois impositione: Si tu plus ex eis que circa primum signum diximus quod est humanitas seu humilitas / consideratione morale quod duplicem notauero / primo quatuor esse secus gratie dei: quod sunt abnegare impietatem et secularia desideria: Sed et sobrie / et iuste / et pie vivere in hoc seculo. Quod autem male sua pestis adulatio prestrepit / et susurrans loquor / bibeat / asserat quod veteri puerbio. vitas odium parit: Et quod non opus est teneras mordaci radere veru aures. Sed plus roboris affert apostolus in fine epistolae / stimulas quelibet predicatorum in persona Christi. Hec loquere et exhortare: et argue cum omni imperio. Nemo te contemnat.

Prima considera

tio ad apparere gratiam dei in circumsione huiusmodi pueri Jesu. Princeps vel platus quilibet / et dicat solutus legibus: pati de lege quas ipse tulerit. Tu pro subditorum exemplo: tu pro reverentia postada dolo ut appareat gratia dei in eorum non impietas aut secularia desideria vide deant donari. Poterit hic vni gentiliu exemplis proprias in se leges quibus durissimas fuerunt uantibus. Valerius meminit: Sed abun de factis ad exemplum summi legislatoris christi / et pontificis supremi / quod ob hanc legem propriam non soluere sed in semet iple re voluit. ut eius actio esset in hunc principium platorumque instructio. Ubi nihilominus notandum occurrit contra eos quod tanta obstinatio legibus mortuis humanis adheret. legem viuam fundatam in lege eterna / et in equitate / seu epikura penitus vel ingratis vel spernentes: quod lex proficit et impletum vel in fine meliore / vel salubrioribus medijs ordinat: quod finis est caritas / primo apostolus. Alioquin christus legem antiquam non impleisset / quod soluisset. Et hoc documentum non mediocriter spectat ad scisma primum: cuius sedatio

non inuenire non sufficeret leges humane iam condite: nisi superior lex diuina viua et architectonica consulat. Quod quod forte non factus actus est visus in primum: obrigit quod ait dominus in Esaiam. Timeuerunt me mandato hominum et doctrinis. Et ecce ego addam ut admirationem faciam populo huic: miraculo gratia et stupedo. Peribit enim sapientia a sapientibus eius: et intellectus prudentium eius abscondet. Ex quo loco suspexit Iesus illud improperium contra phariseos: quod irritum faciebant mandatum dei propter suas traditiones. Audirent vti iam ista auribus suis huius qui legem euangelicam legem diuinam cum professoribus suis deserentes. humanis inuentionibus in cumbunt toti / adeo ut ad superiorum legem illam oculos attollere vel non valeant ex ruditate. vel nolint ex iniquitate. vel negligant ex inerti segnicie. Tu tamen ubi leges humane non sufficiunt / put in scismate primum contra primum videt / ut ad legis diuine radicem et interpretationem consultatio referat. et primo eam constitutio formet / necesse est. Quid autem mali quod periculi. quod confusio attulerit contemptus sacre scripture / vti quibus sufficiatis pro regimine ecclesie (alioquin christus fuisse legislator impletus) interroget experientia: consideret deus. cui de sponsari debuerat sapientia. quod de sursum est pacifica et pudica / an ipse fornicat / est cum adultera illa meretricula sapientia terrena / animali et diabolica. Status in super ecclesie non est factus est torrensus quibus brutalis et monstruosus: ubi celum deorsum. hoc est. id quod spirituale est: et terra sursum: spiritus fuit / et caro dominans: principale accessorium. et accessorium principale / visus quod ad hunc / ut quidam delirare non dubitet. quod per uentiones humane est melius quod pro lege diuinam euangelicam regeret. quasi minus sit anima / quod corpus. et spiritualis quod carnalis fructus. Hec assertio pro mea fide. blasphemum est: medum falsa. Euangelica quod prope doctrina / pro suos professores dilatauit ecciam visus in celum: quod filii agant exheredes sapiam quod de terra est / detruserunt visus in cenitum. Et quod non ex toto corruerit et ex gratia dei. et saluatoris nostri. Hec ego loquere liberius / quo mihi prescius sum non ex quaestione. non ambitu. non ad laudem propriam mee professionis / sed pro assertionem veritatis. et utilitate publica hec dice: re. Quia ad veritatem / curia ista theologiaz batenus minus debito promouit. ne dicat spernit: quod tamen omnem sibi / quod pollet / gloriam ad quaerit. Per quod: Per predicationem huiusmodi generatorem deuotionis in cordibus fidelium maxime principum. Nam si desit religiosa deuotio: honoratio ecclesiarum quibus erit: Provideat gratia

summi pontificis ut nunc cepit.

Consideratio secunda

Apparens gratia in humilitate pueri
Iesu circumcisi docet prelatum quem
liber. ut iuxta consilium sapientis/po-
situm a Tullio quod maius est: humiliter se
in omnibus. Et ab omni se superbie intem-
perantibus signo circumcidat. Tanto enim
esse humilior et ad seruandum promptior quod
debet ex munere ait Gregorius. quod se obligatum
rem esse conspicit in reddenda ratione. Nam
ab eo cui plus committitur plus erigitur. Ita
ut saluberrimum sit christi documentum / me-
taphysicali ratione fundatum. Qui voluerit
esse maior inter vos erit omnium minor et mi-
nister: quod secundum magnitudinem dominationis
est subiectionis gradior obligatio. quod ob-
rem summus pontifex non ficta verborum
humilitate sed veritatis attentione profun-
da nominatur seruus seruorum. Et certe
ita seruus. ut secundum preparationem cordis et si non sem-
per secundum exhibitionem operis / ipse vitam suam. quod
magis statum suum exponere pro cuiuslibet sub-
diti sui salute. nedum pro toto grege teneatur.
Docita sentire catholicum est stabilitum in be-
nitatis verbo. bonus pastor aiam suam ponit
pro ouibus suis. Et ita corde credit ad iustitiam
ore autem vel scripto confessio fit ad salutem. Alio-
quin non iniuste sit lucifer qui ita posse voluit
secundum doctores ut subiectionis vicissitudinem
subditis non referret / cum ex opposito ipse plerumque
aliorum commodis obsequi velle debuisset.
Et hac iteque consideratione / culpanda reddi-
tur pompa superba. pompa male sobria plato-
rum quod in fastu mundano querentium nihilominus
excusationes in peccatis. et dicentium
quod hec pompa honorat ecclesiam. Honorat
vero. imo vere onerat et destruit factis et eccle-
plis. Neque enim in ornatu splendido. neque in
lauto diuicio neque in discolorum et comatu-
tulorum clientium numero / sed in spiritu mundo
et consideratione scripturae / honor ecclesiasticus illu-
stratur. Quod si quis platorum in pompis istis pueri-
liti et vana exultatione delectetur. si ad ho-
nores caducos gloriabundus exultare sciat.
si de se faciat idolum et statuam Nabuchodonoso-
ror / gaudens laudari. gaudens coli / et non poti-
us eborreat in similitudinem christi. quod summus inter ho-
nores fleuit. si non memor sit iubentis in ve-
stitura ne gloriari in die honoris tui ne ex-
tollaris. Vidat obsecro vidat talis ne tamen seipsum
tanta proprie et aliene adulationis ludificato

ne decipiat quod iuxta verbum comici / ex stulto
habetur ex vani glorio / insanus fiat. Qualiter insa-
nus: Certe Iesus in iudicio rationis sic ledit
philocaptus. Quis quippe passio profunda et
radicata circa aliquid concupiscibile. sit illud
honorum. sit opulencia. sit ambitio. sit voluptas /
reddit hominem demoniaco silem. secundum dictum
Origenis in experientia fundatum. Heterior si
non tempore meo talis appuit / et verborum copia et iu-
ritia scia et abstinentia famam / corpore vegeto et
forti / que usque ad insanum reddidit ambitio
ceca. et temptat alieni omnes consilium / laudibus su-
is credula. ut putauerit pro illusionibus pluri-
mas esse verum papa concordat electus. Et cum ita
desiperet nihilominus affirmabat se pro mul-
tos annos nihil temptationis a vana gloria sensis-
se. Cum preterea moneret ut sapientiorum crederet
consilio. non inquit quod factum meum tale tunc est / ut
aliquid a me nemo illud intelligat. Sed quod miran-
dum est in homine fragili demencia hanc surrepsisse
cum sapientissimum oli angelorum lucifer / quod seipsum
non in luce vitat / sed umbra proprie vanitatis
intuebat. esse voluerit non solum filius altissimo /
sed extollit super omne quod dicitur de / ex insana et fanta-
stica preconceptione dominationis libidine. Vult
quod ritibus et sacrificijs coli / pro similitudine ad de-
um. sic sacrilege artes magice palam tradit.

Propterea saluberrimum est / ut plures liberet
audiat et frequenter quod humilia sunt et culpabili-
lia de seipso. quod non est quod non peccet. dicatque cum
propheta. Increpabit me iustus etc. Nimis ei huius
multos quod vel adulatione / vel dignitate ho-
noratorem sibi loquitur magnifica / apponetel
fometum morbo superbie. que vitium medica-
me. vel tiriaca proprie rebellionis et fragilita-
tis / sufficit expellere. et dare locum gratie dei
saluatoris nostri.

Consideratio tertia.

Apparens gratia dei saluatoris nostri in sub-
iectione ad legem propriam circumcisionis
documentum est plures / ut iuste viuentes
non imponant onera gratia statutorum et legum huius
subditoz. digito autem suo nolint illa mouere.
quemadmodum ipse phariseis. Nec
consideratio redit ad primam intentionem illi sine. ex-
emplo christi firmate. Patere legem quam ipse tu-
leris. Et est profecto gradus in hoc loco quod relap-
materia / contra tot et tam leues excitationem et
irregularitatum fulminatodes. contra tot onera
statutorum. puincialium et sinodaliu. ad lucrum quod
le. vel aie vel burse. nouit de. Contra tot res-
suationes casuum in foro confessionis primam

Sermo factus

occultorum. q̄ confessionē supra q̄s dici p̄ripedi
unt. **Q**uā ex p̄t̄ r̄ doct̄ ab ex p̄tis. **S**z de
his alijs. **E**p̄s legislator. nōne legē euāge/
licā dilatare potuerat? **P**otuerat eq̄dē. sed
hūane fragilitati gr̄ose descendēs. necā/
ria nos docuit ad salutē. ea p̄ nibilo q̄si des/
put. is. q̄ mortālē hāc vitā / iamiaz in momē
to periturā. vel regere vel sustētare viderēt.
sciēs q̄ nisi lex viua euāgelica r̄ etna dñet.
leges sc̄pte nō solū sup̄uacue / sz crebro p̄ni/
cioser reddant. **V**ult ḡ plat⁹ eccliam subditā
feliciter dirigi. **V**ult arbitror / bonos ille vi/
ros. timētes deū eq̄tate r̄ meritis p̄spicuos
regimini p̄ficiat: nō oneribz legū r̄ statuto/
rū subditos p̄mat. **N**ā sup̄ hūc cardinē vo/
lū dz ecclie reformatio / qm̄ si colūne putref
si inualide sūt / sustētari debētes eccliam: p̄/
tes reliq̄ q̄li v̄tute subsistēt / in nitētes parie
ti iclinato r̄ macerie depulse. **M**ultiplicet
q̄stūlibet hūane traditōes. **S**i cupiditas
carnal / r̄ fast⁹ nō hūilitas regnet in platis:
audiam⁹ qd̄ seq̄t̄ incōmodi. **E**tenī p̄as cō
ferēdi bñficia / r̄ silia / aut relinq̄t talibz. **E**t
q̄s dubitauerit. q̄s nō viderit. q̄stū subuer
tēt. p̄uertēt r̄ enertēt oia. p̄motiōibz indigēz.
Si ablatō fiat ab eis. retinēte sibi oim̄ col
lationē sūmo pōtifice: nunq̄d nō supra vi/
res erit h̄ negociū / nunq̄d nō cū moyse stul
to labore p̄sumet. **N**ōne mōstruosū erit vi/
dere caput vsurpās mēbroz oia inferiorū
officia: r̄ q̄si sit gladi⁹ delphic⁹ ad omia se
ap̄tās. **S**z r̄ curia sua. curia romana. q̄ ad
silitudinē hierarchie āgelice ordināda erat
r̄ replēda viris caritate feruidis / r̄ p̄templa
tiōe suspēs. vt seraphin. viris sapia diuina
splendidis vt cherubi. viris eq̄tate firmissi
mis vt throni. nōne mutabit̄ curiā peccā/
tū: r̄ q̄ nutrirī debebāt in croceis āplexabū
tur stercora. **I**ta enī arbitrat⁹ ē oia sp̄alia /
equ⁹ arbit̄ apl̄s. **F**iet̄ q̄z mlti p̄curatores r̄
cōrotarij bñficioz (**N**olo de simonia q̄c̄p̄
dicere) **F**iet̄ insup̄ nō tā p̄motores q̄ inuo
lutores cāz friuolaz atz p̄fanaz / dimissa
oī sp̄ualitatz cura. **Q**uid dico dimissa. **U**t
nā h̄ eccl̄. sz sit neq̄ssimū / irridebit̄. abomia/
bit̄. p̄seq̄t̄. r̄ ad imitatōz curie diabolice. ma
ior ille freq̄nt̄ erit / q̄ astutior. q̄ p̄fidior. q̄ i
portunior detrior. cupidior. miserior. **A**uer
tas h̄ nefas gr̄a dei r̄ saluatoris nostri.

Quarta considera.

Apparēs gratia dī r̄ saluatoris nostri
Iesu / exigit vt platus nō potētiā sub

ditis / sz gr̄am oīdat. vt ip̄e p̄tērea dolores
r̄ gemit⁹ offerat deo / p̄ eis se circūcidēs. pie
q̄s viues / nedū alijs p̄dicauerit (officio enī
platiōis adiūcta ē obligatio p̄dicatōis) ip̄e
reprobz inueniat. **Q**uidni plat⁹ gratiosuz
se / nō rigorosū p̄beat / cū ip̄e circūdat⁹ sit in
firmitate. egēs gr̄a dei. nesciēs introitum r̄
exitū suū. āgrans an turbationes in subdi/
tis. ex culpis p̄p̄rijs tanq̄ occultis. vel ab al
lienīs. vel sil ab vtrifq̄ suscitēt. ita vt necē
hēat obsecrare cū p̄pha. **A**b occultis meis
mūda me dñe. r̄ ab aliēis p̄ce tuo tuo. **N**ā
sic p̄ delicto populi pastor. ita p̄ pastoris
errore p̄p̄s plectit̄. **H**oc vidit iob q̄ dicit d̄
deo. q̄ regre facit hipocritā p̄t̄ p̄tā popu
li. **Q**ualis aut̄ p̄niciosior pestis p̄ populo
aliā ē. q̄s hipocrit̄ in suo vel p̄ncipe vel pla
to. **S**z ita digni sunt aliq̄ nō nisi p̄ repro
bos regi. r̄ aliq̄ nō nisi reprobz p̄fici demerē
tur. **Q**uidni igit̄ ip̄e pastor sp̄ pauid⁹ inue
niatur. nō se iustificans. nec iustificari cup
piēs. extimescens ne dederit cām scandalo
dicens cum **David**. **E**go sum q̄ peccauī. r̄
cū **Jona** / si p̄pter me turbatio facta est mit
tite me in mare. **Q**uo v̄bo magnū illū **Gre
goriū nazanzenuz** vsū fuisse r̄ ob h̄ v̄bi
Constantinopolitane cui putilis erat / cessis
se. eccl̄astica meminit historia. **R**ecogi
ter platus etiā deuotionis sibi conscius. p̄
sertim dū innūerabiles viri in oppositā ad
se pergūt sniaz. **R**ecogitet qd̄ dicat aposto
lus. **N**ihil mibi p̄sciū sum. sed nō in h̄ ius
tificatus sum. **Q**uis ad hoc verbū nō ex
pauescat. **S**ed r̄ āgel⁹ sathane trāffigurat
se in angelū lucis. insidiatur in abscondito.
spargit v̄biliber laq̄os q̄s obumbrat specie
virtutū. **I**ta vt horrendū valde sit qd̄ dicit
Sap̄. est via q̄ videt̄ homini iusta. nouissi
ma aut̄ ei⁹ ad mortē ducūt. **S**ic platus nō
nunq̄s dum eē gloriā plenius gratia dei. re
plet⁹ est insensibiliter astucia diaboli. **Q**uā
multa q̄ntidie (exempli gr̄a) credit aliq̄s fa
cere ex magnanimitate / q̄ sūt ex arrogātia
r̄ p̄sumptione. q̄ multa ex indulgētia hūili
q̄ pietate / q̄ oriūt̄ ex desidiōso torpore. vel
certe (qd̄ mirādū ē) ex vana ostētatōe r̄ glo
riatōe sup̄bissima / ad h̄ dūtaxat / vt patiēte
r̄ mie laudē cū magnis viris meruisse cre
dat. **S**ic furor icant⁹ / r̄ emulatō maledicta
qz p̄tinax. **E**l⁹ q̄z nō fm̄ sciam dur⁹. ceruis
colus / inexorabilis / ipterit⁹. nemi cedes
nullū scādālū refoz midās. sz dicēs si dāna
ri volunt q̄ rōne saluare potero vel teneoz /

inuitos: talis inq̄s furoz/ mētī se zelū boni
 publica z cōis libtatis. Sic plicarō fruo
 la/ z stult' labor in minimis/ tāra se diligen
 tia simulās/ sic pplexa scrupulositas sp va/
 cillās. nihil expediēs. bonē sibi' p̄scie nomē
 vsurpat/ q̄ est ex radice supbie. nolēt' se pe/
 ritoz iudicō p̄formare. Sic ābit' honorz
 palliat se. q̄ nō p se. s. p dignitatis honore
 z alioz edificatiōe p̄grit. Sic ābitio/ retē/
 none dignitatū. in p̄niciē ecclie/ subtili ma/
 lo fingit se velle multis p̄ficere. nec eccliam
 exponere discrimini puerfoz. Et b̄ plane
 ē d̄moniu meridianū/ qd̄ facit q̄nq̄ ē mar
 tyr ē diaboli. dū ē gliaf q̄s in p̄seq̄ntibus
 martyr dei. **Donet** in sup dicere boiem. qz
 diues sū z null' egeo. **Et nescit** qz paup ē
 z misabilis z cec' z nud'. **Sed** qd̄ innu
 merabilia diaboli machinamēta dinūera
 re p̄cedim'. q̄b mētī z blādīf iniquas sibi
 q̄i plena sit grā dei. **Dicam'** pot'. q̄s eua
 surus ē illa. **Rūdeat** nō ego s. p̄pha/ p̄ ora/
 culū q̄le factū ē **Anthonio**. **Hūiliat'** sū z li
 bauit me: hūiliatus intellectu: hūiliat' affe
 ctu. **Introgata** nimiz grā di/ q̄ eēt sig ei'
 quibz apparet in boie. **Rūdit**. **Primū** z p̄
 cipuū signū meū ē hūilitas. hec sedes mea
 hec requies. **Deus** itaq̄ hūilibz dar grām.
Loq̄sce igi' hūilitatē. z tu meā bitationez
 iḡrare nō poteris. **Introgata** vō hūili/
 tas d̄ signis suis. mltā numerās. ea tandez
 ad duo p̄strincit/ q̄ sūt hūile sapere z hūile
 velle. adiūgēs de boie quē inbitauerit/ q̄
 euz reddit tractabilē/ q̄s p̄fusū oleo leticie.
 suafibile. bonis p̄sentientem. minus sp̄ p̄
 prio q̄s alieno fidentē p̄silio. abiect' est z vi
 lis in oculis suis. nō se iactās. nō iustificā
 nō mag' p̄mittēs. nō solicate se excusans
Et aduerso cognita sūt supbe elatiōis sig
 si se colit. si amat. si cōplacet in se sibi. si sa
 piēs ē in oculis suis. alienū vel nō req̄rēs
 vel odiēs vel nō iplēs p̄silii. p̄ scō iā se bēt.
 z p̄ tali q̄ dign' sit reuelationibz at d̄ mira
 culis regi. **Et** qm̄ obstupuit in malis/ neq̄s
 se neq̄s morbū suū nouit. se hūiliorē se san
 ctiorē oibz iudicat. solos q̄ loquūf placen
 tiaretinet sibi/ alios odit. tādēq̄s abijcit q̄/
 cunq̄s q̄sito colore. z si ad horā dissimulet/
 amare se veritatē. **Si** scādaliāf aliū n̄ v̄rif
 s. irascit eis. tāq̄s sol' imunis sit a delicto/
 tāq̄s scādalo cām nullā p̄buerit/ imanet i o/
 pinionibz p̄p̄rijs. q̄s defere neq̄s alioz mo
 nitis. neq̄s p̄silio. neq̄s exp̄ientia maloꝝ se
 q̄ntiū p̄suaderi p̄r. **Egrediet** pot' z excāde/
 scit aduers' monita salubria. **Ue** ve ecclie z

religioni cuiq̄s a peste tali. **Vir**. h. satis de/
 p̄bēdi p̄r. qz regit ouina pelle. s. per doctissi
 mos sciētes p̄bare sp̄s si ex deo sūt/ ex fru/
 ctibz coḡscit. z marie dū ad inbonozatiōis
 cuiuslibet/ vel puā estimatōez. quasi furit/
 vt philocapt' amate sue lesionē echorrescit
Nihilomin' cū p̄ tales dep̄bēsa fuerit. vit
 ē inuenire remediū. qz nec expelli facile p̄r
 nec retēta corrigi. nisi p̄ miraculosā opatōz
 gr̄e dei saluatoris nr̄i. **Talē** cursū habue
 rit fmo nr̄ p̄ p̄mū signū/ q̄ appuit grā dei z
 saluatoris nr̄i. in ei' hūilitate subijciente
 se legi circūcisiōis/ z de ip̄ius imitatiōe de/
 bita p̄ platos z clez/ vt patiat' plat' legē quā
 tulerit/ vtq̄s q̄sto maior ē. hūiliet se in oibz.
 vtq̄s n̄ iponat onera graua ceruicibz subdi
 toz. vtq̄s gr̄osū se n̄ rigorosū oīdat/ z ita ab
 negata ipietatez secularibz desiderijs/ z so/
 brie/ z iuste/ z pie viuam' in h̄ seculo. **Re**
 liquū ē vt p̄ scdm̄ signū d̄ine gr̄e/ qd̄ eē dixi
 m' benignitatē seu caritatē. pleni' siḡtaz i
 nois ipositōe/ fmonis nr̄i cursus p̄sumatō
 nē accipiat. **Vocatū** ē nomē ei'. **Jesus** in/
 q̄t euāgelista. **O** nomē toties vocatū z d̄si/
 deratū nomē tādu cū suspirijs expectatur.
 s. hodie p̄mitus ipositū cum vocatū est no
 men ei'. **Jesus**. **Dudū** enī lōge a pectōribz
 salus. i. **Jesus** z p̄perat vltionū d̄ns. **Hoc**
 dō coḡscēs postulabat nomē nō potētie/ et
 d̄natiōis/ s. gr̄e z benignitatē. **Dic** in q̄t aie
 mee salus tua ego sū. **Jesus** tu' ego sū. **Hā**
 qd̄ iesus nisi salus. **Nōne** sic tibi loq̄ videt
 dō deo. **lat** dixisti. ego d̄ns. ego omnipotēs.
 ego iust' z terribilis. **Ab**scōdāt obsecro hec
 noia p̄rās. z exhibeat nomē gr̄e z benigni
 tatis. **Et** dico. ego **Jesus**. **Hoc** ē nomē no
 uū qd̄ os d̄ni noiauit. qd̄ vocatū ē ab ange
 lo p̄usq̄s in v̄ro p̄cipet. nomē ab aplis p̄di/
 catū/ sic dicūt act' aploꝝ q̄ omi die n̄ cessa
 bāt in tēplo z circa domos euāgelizantes
 iesū. **Hic** magn' ille p̄dicator/ q̄ loq̄bat sa
 piam int' p̄fectos/ nihil iudicabat se scire ni
 si iesū xp̄m/ z hūc crucifixū. **Jesus** p̄p̄rea toti
 ens viuēs z moriēs noiauit/ z imitator ei'
 ignan'. **Nomē** p̄p̄rea a creatur' oibz adora
 tū. qz i noie **Jesus** oē genu flectat' celestium
 terrestriū/ z infernoꝝ. qd̄ p̄spiciū fecit mira
 culoz opatio. **Nomē** deniq̄s ab oibz inuo/
 cādū qz oibz salutifex. **Hā** ois q̄ inuocane
 rit nomē d̄ni. h̄ salu' erit. **Et** n̄ ē aliō nomē
 sub celo/ affirmat pet' datū hoibz in q̄ op/
 teat nos saluos fieri/ z itez. **Hō** ē in aliq̄ a/
 lio sal'. **Si** penitēs/ z times deū vltionum
 o z

D

J

Sermo factus

appella ad deū grāz. dicēs vt ppe nomē su-
um iel. sit tibi iel. qm scribit nob fili ol' su-
is. **Johes** qz remittit nob pctā ppe nomen
ei. Nā qd legi i euāgelio iuocasse nomen
iesu. z exaudir' nō fuisse. Si dānata mor-
te pcti. remanet morbo. cupie audi qz i no-
mie iesu spētes malaz suggestio nū tollit.
Esti mortifex qd delectatiōis bibi nō no-
cebit. Si feroces insultus inimicōz oim
timueris. attēde qz in noie iesu dmonia cū-
ciūt. z fere māsuecūt. vt gliabā. **Agarba**.
z turris for. nūllima pdicata a sapiēte nomen
dñi. Si tētatōe vel alia afflictōe fatigatus
depmeris. imitare aplos q ibāt gaudētes
a p'pectu p'fili qm digni bñi sūt p noie ie-
su p'umeliā pati. z ap'ls patū se offert nō so-
lū ligari. sed z mori in hierlm/ p noie iesu.
Apparet igit grā dei in h noie iesu. qd ē in
remediū d malū culpe. i refrigeriū p'ra ma-
lū cupie. in p'fidiū p'ra malū pugne. z in
solaciū p'ra malū pene. **Ampli** qz necē est
nob viatoribz in d'rentibz celestē hierlm vi-
am agscere. aniaduertam' qz deducit nos
dñs super semitas iusticie propter nomez
suum. **Porro** quia ignobilis es nobilita-
ri desideras. dat dñs p'ratem filios dei fieri
bis q credūt in noie ei. **Dagna** plane no-
bilitas. qz si filij dei. z heredes. heredes q'
dē dei. coheredes at xpi. z ex p'fēqnti eius
frēs. **Qd** agnosces angel'. adozari a iohē
noluit. **Uide** ait ne feceris. p'fuius eni tuus
sum. z frat'z tuoz habēnū testimoniū iesu
Egen' es. z multa te petere necē ē offerē. r'i-
tibi iesus p titulo petitionis i curia dei pa-
tris. sic ob'uat eccia/ instituta ab eo q dixit
q'quid petieris. patrē in nomie meo dabit
vob. **Quo** noie q insigniti fuerit saluabūf
iuxta figurā. **Ezechiel** de signo thau q signi
saluati sūt. **Deniqz** nēo v'rutē. nēo sanitatē
hui' nois nouit. nisi q accipit p epientia.
z gustat qd illud est. **Oleū** effusū nomē tu-
um. **Qualiter** accepit q dicebat. **Dñe** no-
mē tuū z mēoriale tuū in desiderio aie. **Et**
alē. **In** te glificabūf oēs q diligūt nomen
tuū. **Rursus** ali'. **Ego** at in dño gaudebo.
z exultabo in deo iesu meo. qm diceret. **Sau-**
deat ali' i anxia diuitiaz z sarcinaz iutiliū
accumulatiōe. ali' in effrenatiōe sordida vo-
luptatum. ali' in alijs noxijs atqz pduris.
R ego at exultabo i dō iesu meo. qm potissimū
appuit grā dei i eo. **Sz** ecce dnuo fmonē
intrūper conat studiositas ipozūa. **Et** qrit
quō uey bz q ois q iuocauerit nomen dñi
salu' erit. cū alibi sc'ptū sit. **Nō** ois q dic mi

hi dñe dñe/intrabit in regnū celoz. **Respo-**
sio; requir' tertiu dñe. qd ē opis: sic p'mū est
cordis: scdm ē oris. **Dic** cur ap'ls tam' vir
petēs in noie iesu carnis stimulū tolli. ex-
audiri nō potuit. **Rñsio**; nō petiuit ad salu-
tē. **Associari** q'ppe d; orō qtuoz comitibz vt
exaudibilis sp fiat/ q' pie. i. ad salutē/ q' pse-
uerant sine pcti intruptōe/ q' iuste h est in
grā z p se. **Et** ita qd qd in ipō ēt morz ar-
ticulo petit h puniri in curia grē. libabit a
pena futura. vbi ē curia iusticie/ z volabit
lib in celū. sic deducit domin'. **Antisidiorē**
sis mediāte merito xpi z pena bñta in pñi.
Uerū qd ē qd dicit ap'ls qz nemo p' dice-
re domin'. **Iesus** nisi in spūscō/ cū pessimi
nedū illd noigre/ sed in v'rtute ei' miracula
facere memorēt. quēadmodū viderūt apli
quēdā in noie iesu demonia eijciēt/ sic z il-
li reprobi q' dicēt in iudicio dño. **Nō** eni in
noie tuo p'haui'm' / z in nomie tuo v'rtutes
multas fecim' zc. q'bz dicet. **Actio** vos?
Rñsio qz nemo p' dicere dñs. **Iesus** nisi in
spūscō illustrāte intellectū sic nec aliquā ve-
ritatē/ vel ipō simul mouēte affectū z illu-
strāte intellectū vt in bonis. **Q** aut mali fa-
ciūt miracula h est p' p'ratē publice iusticie
in attestatiōe veritatis. **Propterea** nō suf-
ficiūt ostēder' aliq' sanctū/ nisi comes fue-
rit bñilitas/ z scitas. **Hec** v'o gratia miracu-
loz iō dat qnqz reprobis/ ad ipoz p'dēna-
tiōnē/ ne iusti p magno depuret' si vel habe-
ant vel nō hēant hāc gratiā. **Nolite** inquit
xps gliari q' spūs vob subijciūt zc. **Q** si si-
gillū z signū p'riū dñe p'ratīs qd est mira-
culū. adhiberi q'rat'ur in testimoniū falsita-
tis/ deus h nunqz p'mittit/ qn reclamauerit
vel reclamet/ quēadmodū p'dixit. ne creda-
mus signis antichristi. **Et** est h ad pbatō-
nem electoz. **Properabat** rursus quere-
re studiositas. **Cur** non mō fit baptis-
mus vt oli/ in noie Iesu. z cur nō ad inuocatiōz
eius dant genera linguaz/ z opationes mi-
raculoz. z similia. **Dū** hec ineloquēdū su-
perirrit zelus feruidus/ fili' caritatis/ ab-
scēde hinc/ ait/ o studiositas speculatrix/ nō
est tps disputādi sed plorādi. **Nā** si p'pterea
deus appellatus est Iesus. si in h apparu-
it grā ipius vt saluemur/ vnde tot nob ma-
la/ tot incōmoda. q in ipm credim'. ipm in-
uocam'. **Ecce** iminui sum' ex ira dei effu-
sa sup nos/ plus qz gētes. q nomē domini ū
nouerunt neqz inuocauerūt. **Et** vt alia p're-
reā. ecce qz exētrādo scilimate ecciam spōsā
suā cōcuti sinit dei/ p'teri/ rūpi/ lacerari.

Et vbi sunt mie tue antiq̄ dñe; vbi ē illa quā
ap̄ls tu⁹ scribit appuisse/ḡra; vbi ē nomen
sc̄m̄ tuū atq; gliosum qd̄ inuocātū est sup̄
nos? Cur derelinqs nos dñe de⁹ n̄r? Ubi
abūdantia illa pacis quā oriturā asseruit p̄
pheta in dieb; tuis; et quam angeli cecine
rūt dicētes. **B**la i excels; do. et in tra par; ho.
bo. vol. **S**; ve tibi mala volūtas; volū
tas in ḡra. **T**u istā a nob; di gratiā abscondis
Tu dñū illud carmen obturbas/dissonis
morib; tuis. **T**u surripis gliam deo p̄tem
suā. **Q**uidni pace spolieris/parte tua? **T**u
igit̄ bñ viuere docēda eēs/non acute dispu
tare; neq; fortassis tps docēdi sed faciendi;
qm̄ mala radicata q̄ in mores abierūt. nō
vboz fomētis/sed factor; securib; atq; ser
ramēis/extirpare necēe est. **S**ed assit
pon⁹ tps miserendi dñe Iesu. tps miserēdi
ei⁹. qz venit tps; succurrat ḡra tua. **A**ppare
at illa miseris; qz adiutor es in oprunitatib;
bus in tribulatōe. **I**mpera vēt; et cessabit
q̄ssatio. et aura seuerior; et asperior. **R**ecorde
ris ḡretue antiq̄ dñe. **R**ecorderis infantie
sufuscepte. p̄t nos s; et circūcisōis tue; et no
minatiōis salutaris meor; esto. **B**ñdic p̄n
cipio anni benignitatis tue; qd̄ p̄ncipium
tu corona miā et misationib; qm̄ illd̄ tibi
dedicam⁹ nō fabuloso **J**ano bifronti; scie
tes qm̄ bt̄is est vir cui⁹ est nomē dñi. spes
ei⁹; et nō respexit i vāitates. et isanias falsas
Tu summ⁹ es p̄ntifex n̄r. des in nouitate
or⁹ tuī et coronationis tue ḡraz vbratem;
et indulgentiā plenitudinē elargire. **S**ig
redignē ḡra tua n̄ras expectationes ad p̄
bendas celestis illi⁹ et cathedralis eccie tue
magne hierlm̄/eccie triūphantis/ad quaz
tendim⁹; quā tota deuotione cupimus. ex
pectantes bt̄am spem. **N**ō p̄fudas nos ab
expectatione; qz ve patientib; repullam. si
vel in signatione/vel in bullis/vel p̄cessu
vel possessione/defecerint. **S**it hodierna
sanguis tui effusio expectationū n̄raz va
lida signatio; sit eternū salutare; vt vbi in i
q̄tas abūdauit. sup̄abundet et ḡra. **T**al
erat i meditatione mea zeli plāgor; q̄rul⁹. cō
mouēs/orās; et obtestans. vt sublata mala
volūtatē de medio n̄ri (illa enī sola pacem
cogit in eriliū. illa sc̄isma parit. fouet et nu
trit; nos coadiutores ḡre dei sum⁹; q̄ p̄is
conatib; non deerit. **L**ui studiositas. et
cur ait non inq̄rit clerus cū platis suis. q̄li
bus v̄ijs occurrere puenit tantis et tot in cō
modis. **S**eu p̄ p̄gregationē factam in no

mine Iesu. q̄ aderit in medio. **S**eu per se/
dile disputationis officii. tendentis non
ad contentionē. sed veritatis inq̄sitionem
Seu p̄ inuestigationē criminū regnantū
in xp̄ianitate. vt euelli cognita possent. **E**t
eēt clerus/exemplo Iesu/ppli saluator. nō
lupus dissipator. **E**xpedi ne me studiosi
tate in talib; occupari. **L**ui zelus. **E**xpe
dit quidem et iā multa a tuis sectatorib; cō
scripta sunt vt oīa rite p̄pentur. q̄ agenda
fuerint in consilio. **A**lioq̄ verendū est ne
sc̄ismati radicationē afferret exemplo gre
cor; et ne sc̄issuras (qd̄ auertat dei ḡra) ml
tiplicaret ampliores/q̄lia nūc oīa dicere re
clamat vt vides breuitatis amor. et subdo
la blāndaq; adulatio contradicit. **N**ihilominus
obsecratione facta p̄ gratiam domi
ni nostri Iesu christi et per me zelum domi
dei vt tempus modicum detur veritati et
eius inquisitioni. propulso omni morda
citatatis desiderio. quod longissimum frequē
ter vanitati datur et fabulationi. dic tu st u/
diositas radices aliquas ex iure diuino. s̄b
generalib; p̄ncipijs/vtiles ad sedandū pe
stiferum sc̄isma. quoniā illud primū et prin
cipalius occurrit in eccia reformandum.
Tunc studiositas v̄isa est quedam ape
rire/sub consideratione quadruplici; que
qualia sunt. vestrum erit iudicium.

Prima cōsideratio

Finis policie ecciastice et cuiuslib;
legis eā regulat; est pax salutaris/
Hoc satis exp̄ssit diuin⁹ n̄r phus
Paulus q̄ finem legis et p̄cepti/ nunc dile
ctionē esse dixit/nūc iesum/intelligens i di
lectione pacem/in iesu salutem. vt sit finis
pax salutaris. **N**eq; opus ē anxia deductō
ne alia/cum natura nos doceat/ens quod
libet non min⁹ suam vnitate et pacē appe
tere/q̄s entitate/fm deductiōz diuini **D**io
nyſij/augustini et Boetij/ita vt pax sit bo
nū qd̄ omīa appetūt/adeo qz p̄ricularis or
do nature plerūq; imutat in reb; vt vnitas
p̄seruetur. **M**anifestat̄ ascensus grauis
sursum/et leuis deorsū. **S**i in corpe v̄o/cur
nō i mistico p̄t vicissitudo talis q̄ri/vt pro
pace retinenda/ fiat deorsum/q̄ sursum est/
vt pax p̄maneat. **L**ui igit̄ fm exigētā finis
cetera debeat moderari/et finis est q̄ iponit
nccitatē reb;/necessitas v̄o legē nō habet/
perspicuus est/qz nulla lex habeat aliquid
firmitatis/si paci faciende vel conſuande/
o 3

Considerationes quatuor

sum enim straria, sed dicitur interpretari ut fuit
paci vel penitus aboleri alioquin iuxta dictum
comici summum in summa est malicia / for-
miter ad iussionem sapientis noli esse iustus ni-
mi / sic athenienses fecerunt ad tempus leges lycur-
gi non esse / ut semper essent / et nasci a scipio dum con-
sul / inquit iuris ordinem sequitur / id agit ut cum
omnibus legibus romanum corruat imperium, Ful-
lo pacto igitur servat lex / non obviato legis
fine quae est pax. Sicut in simili christianorum
doctrina scribens Augustinus deducit pro regula
memoranda quod nullus textus sacre scripture in
sua expositione retinet sensum spiritus sancti / nisi il-
le caritate edificet. Et quoniam huius scismatis
tam extranea videtur esse pestis / ut tale nunquam
visum fuerit minus huius pollutionis humane
remedium / docere hoc sua in dies radicatio
expedit ad eius expulsionem institutio novorum
canonum / cum ea quae de novo emergunt nouo ege-
ant auxilio / vel iam conditorum necessaria est
moderatio. Sed quibus in quid moderatio,
Sane pro regula infallibile et inobliquabile le-
gis diuinae / cuius sectatoribus et amicis pax
multa est / si propheta creditur / et non est illis
scandalum. Et quibus elicitur conclusio
saluberrima quod nulla via proficiens ad se-
dationem scismatis repudianda est. Quotumcumque
quae iura vel leges humane videantur opponi
ut de electione summi pontificis quae est sic et
sic celebranda / et similes / dummodo diuinus
mandatum vel ius maneat inuiolatum. Quod
scire ad illam spectat sciam pro qua legum condito-
res iusta decernunt / legem eternam imitan-
tes. Nec est lex euangelica / quae si preminatur
ab aliquibus / illi sunt inepti pacis ecclesiae
tractatores / quae admodum inutiles sunt ho-
mines ita adherentes nudis textibus / ut epi-
scopam habet equitatem ignorat / quales **Ar-**
istoteles nominavit immanis in opinio-
nibus propriis. Ex his denique quis non vi-
deat / quod impium est / praesertim apud eos qui
se ecclesiasticos dici volunt / si peritos in eu-
angelica lege vel non consultare / vel abij-
cere / vel maiori sacrilegio / habere pro co-
gnoscant / hinc errores / hinc presumptuose
assertiones / hinc perplexitates inexplicabi-
les / hinc obstinate defensiones ad inuentio-
nem humanam / in perniciem ecclesiae / et pacis sa-
lutaris finis sui surgunt / ut quod non licet dispu-
tare de potentia pape / quod non potest sibi di-
ci cur ita facis / cum tamen sit peccabilis. quod
non potest in aliquo casu ecclesia sine eo con-
uocari vel aggregari / quod hic est fidei articu-

lus. **Benedictus** est papa exempli gratia / quod
non potest in aliquo casu ad salutem papam
vocari. **Quod** absque eo non stat salus / cum ta-
men salus ecclesiae in solum deum ordinem ab-
solute et essentialiter / et in hominem christum de-
ordinata lege / sed accidentaliter ordinatur
in papam mortalem / alioquin dum vacat
sedes per mortem pape vel naturalem vel
civilem / reputa si sit hereticus depositus /
quis hominum saluus esset. Alii papam pre-
dicant impeccabilem / alii omnipotentem /
alii sine ulla exceptione credunt extra salu-
tis statum quemlibet suae parti non obedi-
tem / quod contra temeritate dicatur / ipsi vide-
rint assertores.

Secunda considera.

Quelibet in ecclesiastica hierarchia
potestas in pacem salutiferam ordi-
natur. Nec inferitur ex prima. Cum
igitur non sit data potestas in destructionem
sed edificationem teste apostolo / si quis abu-
sui potestatis hoc est tyrannidi resistit / ille
non resistit dei ordinationi / sed obediens qui
iubet malum tollere de medio sui / et partem
scandalizantem abijcere / sicut et licet cuius-
que erga quemcumque vim illata / vi repellere
cum appositione moderate caute.
Nec consideratio facili deductione tradit
quorundam scripta super obedientie laudi-
bus / et inobedientie penis / ad oppositum illi
quod persuadere conantur. Nam si obediendum
est hominibus / quanto magis deo. Elucet
praeterea / quod si salutifera pax tollatur / ex eo quod
in **Johanne** (exempli gratia) potestas eccle-
siastica quedam remanet / qua repudiata
pax rediret / abijcere potestatem / in hoc
casu est eadem bene vti / retentio autem ver-
teretur in abusus. Addito quod nulla potestas
inuenitur hic in via / quae non subiacatur legi
diuinae et naturali / et quae non sit peccabilis et au-
feribilis vel abdicabilis. aut pro tempore
ab executione suspensibilis. Fundatur
in hac consideratione / dictum illud memo-
rabile et vere dignum summo pontifice / quod
his auribus pluries accepti ab ore domini
nostri. hoc sine adulationis spiritu refero /
paratus sum / inquit etiam usque ad mortem
vel immolationem proprii corporis si ita
res exigat / ecclesiasticam unionem procu-
rare / quanto amplius usque ad proprium statum ab-
dicationem. Nam quando daret vitam / qui
non desereret vestem auro vitam / coronam seu

mitra: **V**ellent aliqui rursus obijcere contra eplam anglicana q̄ via cessionis i effectu reddi possit practicabilis casu pposito/inuitis etiā ostendētib; de papatu/ q̄ q̄ si habeat hic allegationē rationabilem co/ actio ipsi viderint/ velint itaq; nemo cogit **A**t vero quicqd̄ de hoc sic ostat viaz cessionis esse possibile/ immo in casu necessariaz: ad cui⁹ laudem spectat qd̄ scribit **Dionysius** (non ille ariopagita) ad donatū. recitatuē in ecclesiastica historia. **Dionysius** donato fratri salutem. **S**i inuit⁹ vt ais in h venisti/offendis in eo. si dimiseris volens: oportuerat quidē etiā pati omnia pro eo ne scinderetur ecclesia dei/ z erat non inferior gloria sustinere martyriū p eo ne scinderetur ecclesia/ q̄ est illa ne idolis immolet/ immo fm meā sententiā maius hoc puto martyriū esse q̄ illud/ qz ibi vnusquisq; p sua tantum ania: in hoc vero p omni ecclesia martyriū sustinet. **Hecille. Deniq;** plura sequerentur de quibus non est dicenduz per singula.

Tertia cōsideratio

Quilibet rationis capax obligatur fm vocationē suā/ pacē ecclesie saluiferam procurare. **I**lle orando/ h disputando/ hic predicando/ hic exhortando/ hic agendo. vel quolibet mō alio. **S**umerentur argumenta pro hac consideratōne ex radice filiationis ad ecclesiam/ z ex radice dilectionis z iusticie ad proximum: ex radice pietatis seu religionis ad deum. **N**ulla siquidēz in presenti scismate potest serpere deterior labes/ q̄ inertia querendi pacem: siue illa pueniat ex ambitione. vel adulatione. vel timore: aut alia occupatio/ ne non admittente curam hanc salubriore; pectora nostra duas nō admittētia curas: ait satiricus. **A**udiam⁹ a sapiente quid pigricies stulta/ operat⁹ in agro vel vinea ecclesie. **P**er agrum inquit viri pigri transiui z p vineam viri stulti: z ecce totum repleuerant vitice/ operuerat faciem eius spine/ z maceria lapidum destructa erat. **E**t si pesterum est z maledictioni proximum/ negligere opus hoc diu in unū q̄ criminosum est/ q̄ nepharium laborantib; non applaudere/ sed irasci? **P**ropterea stat aliquem adherentem iuste parti/ plus esse de scisma/ te culpabilem/ q̄ alterum qui adheret parti falsē: vt si p̄mus aliqua passione vitiosa

tractus obsistat quo min⁹ fiat pax/ nec aliter paratus sit ecclesia: **A**t⁹ querit cū omni solitudine vias pacis. p̄mptū habet animū obediendi ecclesie iudicio seu veritati/ dum sibi claresceret. **E**a namq; q̄ dissolutionē afferit in presenti scismate sunt talia. que in facto maxime consistunt: in quib; errare sine piculo salutis pot non solū iste vel ille: sed etiā in talib; ecclesia fallere dicit⁹ z falsificat dū mltō tempore feminā pro papa coluit. **P**orro manifestari potest et extra dice bac/ q̄les excusantur a vitio scismatis: **E**t q̄ stat scire q̄ scisma est in ecclesia z tam nescire q̄s in ea sit scismatic⁹. **E**x h sequēter aperit quales sunt anathematizandi et vitandi/ z quales nō. **N**am velle oēs indifferenter pris false extra ecclesiam z salutē trahere/ quale sit/ iam tetigimus. **H**is ex reb; p̄picuū fit deinceps/ q̄sta laude/ quib; p̄conioz titulis/ cōmendanda reddat partis nostre diligentia/ presertim in indistincto francie regno: z q̄tum a scismatis obstinatione procul existat/ vbi quesita est hactenus pax salutifera tanto labore/ tot expensis/ tot legationibus/ assiduiss; consilijs. **N**ecessē q̄ aliquis opponat quāsdam velizantias vel paleas malarum actionum in quibusdam ortis/ inter hanc virtuosē operationis segetem/ vel q̄ non satis efficaciter diligentia respondit ad votum. **A**scribatur hoc humane fragilitati. **R**aro enim nascitur granū virtutis sine palea aliq̄ defectuositate. **N**ihilomin⁹ hz p̄fecto pl⁹ vclaudis zel⁹ ille diligēs q̄s alioz negligēs torpor⁹/ quoniā scisma si dimittit absq; agitatione/ proferet radices malas altius z ieuulsi biles/ z productas roborabit. **N**am mala per longas cōualuere moras. **D**oceat nos scisma grecoz/ quod iam non curatur: nesmo non desperat. **Q**uo in loco grandis offertur ad loquendum materia/ super laudibus parisiē. vniuersitatis preclarissime studiorum. super zelo feruido ipsius. q̄ non cessauit hactenus eniti pedibus vt dicitur z manibus: aliter q̄s desides aliqui et inutiles/ qui facere nihil volunt/ vel nesciunt/ obstrepunt tamen facientibus/ solis contumelijs fortes z armati. **S**ed silentium imperat tum benignitas/ tum modestia/ ne in eius laude videamur propriam querere. **E**cce autem quis est/ qui non dicat/ qui nō clamet/ pax/ pax/ fiat pax/ pacem volo/ paces super omnia concupisco.

Considerationes. LIII. de pace

Avero nonne irridetur deus/ quonia simi
le est pacem non velle et illam vel inutiliter
et desidiose velle/ vel impossibiliter velle/
hoc est medijs ad eam impossibilitibus con
cedere/ vt si queratur vnio aliquoaliter. qua
liter haberi non valet/ neq; via debellati
onis/ neq; via ronis seu reductionis/ neq;
via anathematizationis seu sepatiōis/ neq;
via p̄descensionis aut silr. **A**uq; itaq; pa
stor teneat nō min⁹ reuocare oues q̄s iudi
cat errātes q̄s fuare nō errātes. nō e d̄z/ vt si
at vnū onile/ modū possibilē et verisimilez
h̄ agēdi/ velle p̄seq̄/ et cū dimissioe greḡs/ p̄
p̄ij et obediētis/ si p̄ h̄ fuat et vult grex vter
q̄s. **N**ec est h̄ defere gregē more mercenarij
et fugere/ s; saluare/ et vt vere sic dicam/ fu
giēdo manere. **S**z hec cessio diē aliq̄s fie
ret p̄nitiosū poster; exēplū/ fatemur id poss
se p̄ringere. **N**ā q̄b; reb; nō p̄ringit abuti;
attū p̄ incerto maloz euētū/ nō eēt tā certū
et oprandum presentis pacis bonum repu
diandum/ vel negandum.

Quarta considera.

Quāto est pacis salutifere bonus/ vt
p̄ ei⁹ adep̄ōe neq; mūdān⁹ honoz
neq; stat⁹ neq; grad⁹/ neq; pp̄ia v/
tilitas debeāt aliq̄e deterrere/ et nihil p̄t⁹
nisi p̄ctm̄ p̄tra legē dei eternā. **N**ec p̄side
ratio posita ē p̄tra illos q̄ dicūt. **O**bfuatur
honoz p̄tis n̄re/ h̄eam⁹ victoriā/ p̄fusionez
enitem⁹. **E**cce q̄lia sustinuit opprobria sū/
m⁹ p̄ntifex p̄ps/ vt faceret vtra vnū/ recōcili
ans i suo sanguie ea q̄ in celo sūt et in terra/
factus opprobriū hoim et abiectio pleb/ et
nō dicēs fues honoz me⁹. **S**ufficiebat ei
testimoniū bonū p̄scie ad deū. **I**git vt par
bēat/ nulla plane via repudiāda ē q̄ p̄t abf
q̄ p̄ctō deduci/ et q̄to breui⁹ tāto salubrius.
Quāto insup patēri⁹/ tanto accept⁹ apud
oēs/ q̄m̄ res tāgit oēs et v̄itas luce p̄ amat.
Quo circa vie p̄ d̄m̄ n̄m oblate/ p̄ferā
h̄ sine adulationis oleo. q̄ nō indiget et salua
pace oim⁹/ qz nunq̄s mihi vise sūt iuri d̄ino
palā p̄traire/ nūq̄s vise sūt silr penit⁹ repro
bāde. nisi forte struat calūnia ex iuramēto
suo. et extort⁹ obediē sue p̄sensu/ iudicio et
req̄stis/ alioz tendētib;. **P**ropterea rur/
sus nō ip̄robabile videt/ attētis circūstan/
tīs offerētib; se i p̄n̄i scismate/ si ps iusta
possit a iuris sui p̄secutiōe desistere/ vt ad i
iustā ius suū trāfferret/ et fieret iusta seu per
nouā electōz iurisi/ seu p̄ aliā viā i iur̄ sc̄pto

nō bitā/ d̄m̄o ius d̄inū vtrobiq; iuiolatus
maneret/ et hec via p̄t timorē ihonoratiōis
mūdane nō eēt penit⁹ abhorreda. **N**ā q̄c/
q̄da malinol̄ interpretib; diceret. desup̄ refi/
derz inspector cordiū de⁹/ et iudex/ v̄itas ca
ritas abside remunerās. **N**onne laudata.
nōne vicitur effecta ē m̄ illa v̄a ifant̄ sapō
salomonē q̄ filiū maluit integz abijcere.
illoz carere/ q̄s diuisus in suā cederet por/
tionē. **D**eniq; in laude. **Q**. sabij maximi
p̄clarissimā dixit **E**nnius q̄ non ponebat
rumores ante salutē. **N**onne sanct⁹ ē vltro
dare grē. dare caritati fratne. et paci bono/
rē suū caducū/ imo vitā pp̄riā cū meritorz
sine laude et pace mox naturalis necessitas
vtrūq; diripiat. **C**oncedat q̄ libent⁹ grē ad
q̄d/ velit nolit obtinēs/ p̄tin⁹ relinq̄ natu/
re. **A**mpli⁹ nō videt ip̄robabile/ q̄n ex
pediat in casu eccliam ad tps sūmo pastore
carere/ vt interi p̄ tractatū vel alit̄ adep̄io
pacis celerior h̄eret. **E**t si canones opposi
tū sanxerūt/ lex d̄ina nō dissonat. **N**ā ex di/
cto/ p̄t absq; papa mortali stare sal⁹. **Q**si
timef̄ infamatio p̄tis illi⁹ vt illi⁹. **J**ā r̄isuz
posuim⁹. **C**ōsequē deducim⁹/ q̄ p̄t n̄o/
rē succūbedi aut in honozatiōis hūane/ q̄
v̄itq; vitiosa nō sūt/ p̄ciliū generale v̄tis ec
clesie nō videt̄ repudiādū/ s; p̄iū ē credere/
q̄ in tractatione p̄ntis materie nō erraret.
Audiam⁹ rōem/ p̄stat itaq; q̄ in materiis
fidei terminādis error nō cadit in generali
p̄cilio. **R**ōem dāt doctozes ex sp̄ealib; assistē
tia sp̄sūsci. et xpi regēs/ eccliam/ nec p̄mittē/
tis errare in his ad q̄ hūana iuestigatio p̄
uenire nō p̄t. **S**ec⁹ in his q̄ vel facti sunt/
vel hūana ratione terminari possunt. **N**ūc
autem scisma presens q̄q; in his que facti
sunt plurimum bereat/ eius nihilominus
terminatio tam perplexa cernit/ tamq; difi
cilis/ vt supra hominum vires ingenia v̄
uentiones et consilia/ videatur. **U**bi v̄ro
deest humanum/ potest et debet absq; teme
ritate diuinū auxiliū etiam miraculosuz
expectari. **I**ta enim de sortibus mittendis
in casu determinat augustin⁹/ dum seueniē
tib; tirānis inquir̄ quis de multis platis
pro gregis salute remanebit/ qui recedent.
Nonne igitur absq; periculo causa illa cō/
mitti deo et vniuersali concilio posset absq;
formidine q̄ maior pars vinceret si esset in
iustioz/ et maxime in pernicipie ecclesie/ q̄d
addo quoniam in casu cōmunis error face
ret ius presertim error facti/ vel ex facto

ortum habens. Auxilium tale miraculosū
nonne in bello corporali iudas machabeus
nonne moyses/nōne fidelium alij talit' expe/
ctauerunt/qñ psequerent vn' mille r duo fu/
gabāt. r. milia rōto securiori fīd' p h' scisma
te finiedo/pōt in opitulatiōis dīne assiste/
tia spāli/p tracrati vniuersalis p cili' spes
hri'. Et q's obsecro tate p'sūptiōis inueniri
poterit/ vt determinatis p tot viros celebri/
mos/ p'p'riā opinionē vel p'ferret/ vel eoz di/
ctamē nō imitaret. P' hū q's sentire est vt nō
nisi viā mediā/ viā pacificā/ r vtrobiq; ho/
norabile/ sentētiaret p ciliū. Neq; tñ igno/
ro multas circa hec r alia/ subozūri difficul/
tatiū nebulas. S; eas oēs lux dīne legis su/
is radijs facili' eijceret/ si nō vltra ceruico/
sa r tradicēdi libido d' stiterit. Si oculos ra/
tionis/ neq; segnities inq'rendi clausurit/ ne/
q; ruditas obtuderit/ neq; eos lippitudo
carnalitat'is/ neq; curaz puluis/ neq; fum'
p'sūptiōis suffoderit/ neq; postremo ma/
litiā cecauerit/ q' min' apparere possit gra/
tia dei saluatoris nrī. Ita studiositas p
zelū stimulata pgebat in lōgius. Cui' ego
fmonez interrūpens/ r finiens/ exclamaui
Appareat o' v' nā bone iesu pap' nrā. salus
nostra. appareat tandē aliqñ gratia tua/ vt
p' illustrationē sincerā/ r agēda videamus:
r ad ea q' viderim' iplēda r ualefcam'. Ref
q'ppe i obscuro nimis demersa ē; nā r nob
caligines/ pulueresq; difficultatiū ābulan/
do spōre suscitam'. Deest insup apd mltos
gratia hūani auxiliij/ q' sil' apparere r coope/
rari debuerat gratie dei. Obscureat eā p'te/
rea vel abscondit amor/ p'p'rius/ q'rens q' sua
sūt/ r incircūciso corde ābulās p' desideria
carnalia/ atq; secularia/ neq; sobrie neq; iu/
ste neq; pie viuēs in h' seculo/ q' si non expe/
ctaret btām illā/ spem q' sola desiderāda ē. so/
la velut enceniū dīne gratie iugit' postulan/
da. Prouideat meliora vicinioraq; saluti
gratia eadē dei r saluatoris nostri h' nos iu/
stificās/ r glorificās in futuro amē.

Finit fmo de circūcisōe corā papa apd
Tarasconam. Anno. Dccciiij.

R Epistola eiusdē ad

dominū aurelianē. de fmone pcedenti.

Serenissimo pncipi. r militi re/
gis poli dño aurelianē. Suus
Johes cācellari' ecclie p'ficiens in
dign' obsequiū hūile. pacisq; p
sentis cū etna/ donū felicit' adipisci. Dul'

ta hacten' sepsi strenuissime dñe. Plima
dici q' ad ecciasticā pacē vtilia videbāt. ple
quēs pacē exulātē/ latratu q' potui/ ego de
gener. catul' r offerēs insup p v' illi portōe
ad opus tabnaculi dei/ cū hoibz/ ea q' d ma
nu sua videbar suscepisse. Nec igro posse
ea a tot capinibz/ r varias facile traduci sinias.
r forsā aduersas/ q' tñ oia si cū distinctiōe
tpm circūstātiq; q's sese offerētū mltiplici
tate p'serari d'g' fuerint/ arbitroz ea inuentū in
neru p'cordi vitar' int se iūcta eē/ r p'pote q'
circa idē cētrū eundēq; cardinē pū d' siderij
voluebāt. Viā itaq; cessionis bñ practica/
tā/ ego breuissimā r optimā cēsui/ iudicans
ad ei' receptōz fm p'p'atōez animi/ ābos cō
tēdētes de papatu iure dīno p'strictos. Nec
erat q' allegaret coactōz. Vellēt itaq; coe/
bat nēo. Porro in d'clusiōe substractionis
nō affui/ quā tñ d'clusā ipugne p' tinaci aīo/
sitate nō p'sūpsi. S; postq; dñs nr' Bene/
dixit viā cessionis/ r alia q' p'tebāt accōmo/
da p' pace/ r reformatiōe ecclie dicit' ē accep/
tasse/ r opponit se puitas mea/ cū odijs r di/
scriminibz nō modicis/ vt ip'e neq; papatū de
facto irreuerfibile amissit/ neq; hereticus
aut scismatic' iudicādo eē cāret. Placuit q'
q's restō quā r p'dicauit corā celeberrimo ce/
tu p'ploz. Per hāc itaq; ab ea nrā secū vni/
ta/ portū pacis general' attingere facili' spa/
bat Deniq; nō tā missus quā coact' legat'
ad dominū nr'm sup hac materia/ p' pte v/
niuersitatis p'darissime studioz/ cui ego fi/
li' negare potui nihil/ p'posui p'mo massilie
De bic tarascone fmone hūc/ quē decor' p'
sentie vestre nobilissime fulgor illustrauit.
Hūc fmone sic r p'ntē p'positōz/ postulare
dignata ē celsitudo v'ra ab exiguitate mea/
q'lis at ego sū vt l' h' vel aliō q' p'p'riā denegar'
p'sūpseri/ accipite itaq; fmone q' l'iscūq; ille
ē/ vbi aliq' sed pauca ex dictat' in margine
posita sūt/ q' breuitas p'ceptis eripuit ne p'fer
rē. Bñ valeat p'clara dñatio v'ra/ ad cōtem
pacē/ r p'p'riā salutē r sequēdā/ scptū tarasto
ne Anno. Dccciiij. i. vigilia epiphauie

Epla dño cameracensi existētū in curia.

D Ecreuerā ruerende pat. r p'ceptor
singularis accurati' si vacasset per
dictatū/ q'dā scribere p'q'stur' d' fini
stra vel interpretatōe/ v' r relatiōe dictoz imo
pluriū non dictozum in fmone circūcisōis
habito tarastone coram domino nostro/
tempore legationis mee pro parte alme v/
niuersitatis Parisiensis matris mee.